

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano pošiljanjem v dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pošten, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petostopne poštne vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst. upravitelstvo pa v pritličju. — Upravitelstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravitelstva telefon št. 85.

Velikonočne misli.

Topli južni vetrovi vejejo preko poljan, narava se vzbuja iz dolgega zimskega sna, polje in log sta se osvobodila snežnih, ledenih okov, solnce božje se smehlja raz nebeski obok, ptice gostole vesele spomladanske pesmi in prsi človeške se širijo, srebajoč vase balzamski vzduh težko pričakovane vigradi.

Spone ledene zime so strte in v naravi je zakraljevala, zagospodovala kraljica spomladi, budoč vse, kar je v naravi živga, k novemu krepkemu življenju.

Čas vstajenja, vseh živih dan je napočil.

Ozračje se čisti, mrkle megle izginjajo in izza oblakov že prodirajo prvi žarki vsoživljajočega božjega solnca; temne sence beže in mrak se umiče jasnemu, svetlemu dnevu. Še vse na obzorju semtertja črni, pogubo javljajoči oblaki, toda s severa in zapada že vejejo ostre sape, ki imajo razgnati in razpediti zadnje črne oblake, ki vise nad vesoljnim človeštvom, da bi mu zatemnili, zastavili pot tja gori, kjer se žari luč, kjer vzhaja solnce omike, prosvete in napredka.

Ni še dolgo tega, ko so bili narodi vkovani v težke verige robstva in hlapčevanja.

Vihar je nastal, blisk je švigal po ozračju in grom je pretresal zemeljsko ozračje: francoska revolucija je s svojo elementarno erupcijo očistila admosfero in prvič prebila nepredorno meglo, ki je preje zavijala človeštvo v najtemnejši plašč.

Res, da je nekaj časa zopet nastopila reakcija in se ulegla na zemljo dušeca njena mora, toda narodna spomlad 1. 1848. je prinesla sabo novo življenje in definitivno izvojevala prevlado luči nad temo.

Toda peklenska vrata tema še niso docela premagana!

Črni pozoj, ki mu je francoska revolucija zadala prvi smrtonosni udarec in ki spi navadno v skritem dnu ljudskega jezera, še vedno sili na

površje in skuša z zadnjimi svojimi močmi strmoglavit prijatelje solnca in luči s prestola, ki so si ga z nadčloveškim naporom zgradili na mrtvih truplih sinov teme.

No, njegovi uspehi so efemerni, gniljivi. Za hip, za moment švigne preko obzorja črn oblak, a vse premagujoči sili solnčnega boga se mora umakniti mahoma!

Svetel dan premaguje temno noč na vsi črti!

Francija, ki od nekaj stopa na čelu omike in prosvete, je prva vrgla raz se robske verige in pregnala z žarečo plamenico svobode v deželi še vladajoči somrak, v katerem so še prešerno fiftotali črni netopirji in liki bajeslovni vampiri pili dragoceno ljudsko kri.

Po ljutem, skoro nadčloveškem boju z močmi teme so francoski, za blagor domovine vneti državniki za večne čase strli premoč rimskega klerikalizma in osvobodili državo od cerkve in jo rešili pogubnega vpliva, ki si ga je Vatikan v teku stoletij umel pridobiti v francoskem javnem življenju.

Rana, zadana mednarodnemu klerikalizmu na Francoskem, je smrtonosna in pod tem udarcem se zvija, penče se od gneva in onemogle jeze vesoljna črna golazen, ker čuti dobro, da so dnevi njenega gospodstva šteti in da skoro napoči po vseh deželah in v vseh narodih svetli veliki dan, ko bodo za vselej zdrobljene klerikalne moči in ko se bo narodom zopet vrnila popolna suverenost.

Tudi na Ruskem je po dolgotrajnih, najbolj krvavih bojih, kar jih pozna svetovna zgodovina, zasijalo solnce svobode, reakciji je strta glava in na vsi črti gospodujejo v slovenski Rusiji stranke, ki so napisale na svoj prapor načela svobode in napredka.

Na Angleškem, kjer je že od nekaj doma svoboda, se baš sedaj pripravljajo, da izbrišejo zadnje ostanke reakcionarstva ter nadomestijo konfesionalno šolo z interkonfesionalno.

V solnčni Italiji so si svobodno-miselne ideje priborile že toliko moči, da je reakcionarstvo že vrglo puško v koruzo in da je ponosni Vatikan premišluje, da-li bi ne bilo najboljšje odreči se dosedanjemu svojem intrantsingentstvu in se skušati sporazumeti z državno oblastjo.

Celo na Španskem, ki je veljalo dosedaj kot pravi eldorado najčrnejšega reakcionarstva, se je jelo baš v preteklem letu živahno svetlikati in ne bo dolgo, da se tudi tam podedo stebri, ki podpirajo vladno nazadnjaštva.

Povsodi napredek, povsodi že podedonostno zmaga svetloba nad črno temo, le pri nas na Avstrijskem in Slovenskem se zdi, kakor da bi se nam šele napovedovali najtežji časi reakcionarne nadvlade.

A to samo navidezno!

Tudi pri nas korakamo zmagonosno in nevzdržno na poti proti žarkosvetlemu solncu svobode in napredka in tudi naše poljane že mogočno razsvetljuje veličastna plamenica svobodne misli!

Res, da se baš sedaj zbirajo pri nas črni gavrani, hripavo oznanjujoč, da bodo zastri vso dežel s svojimi črnimi perutmi.

Toda to kričanje ne straši nikogar, saj je zgolj dokaz za to, da so črnim vampirjem jele pešati moči in da hočejo pešanje svojih sil prikriti, nadomestiti s kričanjem.

Klerikalizem, reakcionarsvo se nahajata povsodi že v zadnjih trzljajih, samo pri nas še zbirata zadnje svoje moči k najobupnejšemu odporu.

Toda črni zmaj je že smrtonosno zadet, zato se ga ni treba več bati in naj si tudi izvojuje sedaj še uspehov, saj ti bodo le trenutni, efemerni!

Zato sursum corda vsi vi, ki se borite za svobodo in napredek!

Če povsodi zmagaujejo svobodno-miselne ideje, bo tudi med Slovenci napočil čas, ko bodo razbiti klerikalni okovi.

Zato krepko na delo in v ju-naško borbo!

Slovenski narod, razbij s pestjo stoletne spona in stopi krepko na plan kot svoboden junak, saj „Pepelnik dan ni dan več Tvoj, Tvoj je vstajenja dan!“

Ljubljanski škof postavljen na laž.

Ljubljanskega škofa Jegliča ozko obzorje je splošno znano. Pri nešteti prilikah je mož, ki bi kot visok cerkveni dostojanstvenik moral pokazati vsaj navaden bister razum in vsaj nekoliko znanja, dokumentiral izredno omejenost, pomanjkanje čuta za spodobnost in tudi pomanjkanje čuta za resnico.

Omejeni ljudje so pa večkrat tudi zlobni in ljubljanski škof je tudi zloben. Vsaka prireditev naprednjakov ga bode in jezi in vsako prireditev — pa naj bo še tako nedolžnega značaja — označi za krivoversko ali brezversko. Ako uči nadučitelj Žirovnik v St. Vidu mladeniče, kako se umno obdeluje polje, gozd in travnik, napadel ga bo škof, da pohujšuje mladino. Ako se vrši v „Mestnem domu“ v Ljubljani kako znanstveno predavanje, je škof Jeglič tisti, ki vpije na političnem shodu v „Unionu“, da se uče tam krivi nauki, katerih naj ne hodijo poslušati pristni verniki pristne katoliške cerkve, da si ne okužijo nedolžnih katoliških duš.

Kakor vtika ljubljanski škof v svoji škofiji svoj jezik v vse, kar ga prav nič ne briga, tako se vmešava celo v razmere izven svoje škofije, seveda z isto zlobnostjo kot doma.

V eni zadnjih števil ljubljanskega škofijskega lista je bilo brati sledeče:

„Pri zadnji škofijski konferenci se je razvila debata o različnih duhovniških zvezah, ki jih ustanovljajo duhovniki med seboj. Škofje niso proti duhovniškim zvezam, dokler se gibljejo v postavnih mejah

in so v duhu božje uredbe katoliške cerkve...“

Le takih zvez ne morejo škofje dovoliti, kakršne obstojajo na Češkem in Moravskem, ki cerkveno uredbo popolnoma uničujejo. Te zveze naravnost uničujejo v svojih listih avtoriteto škofov. Ako se doseže kaj v prid duhovnikov, to sami sebi pripisujejo, ako se pa kaj ne posreči, pa očitajo to škofom; celo groze škofom z najhujšim uporom, ako se nočejo ravnati po njihovih željah. Predsednik se je baje šopiril, da je on češki nadškof in ne praški kardinal. Energično se bojujejo proti celibatu, zaničujejo češčenje svetega Srca Jezusovega, popolnoma krivenauke imajo o človeški svobodi in milosti božji, tudi redovniško življenje se s tem slabi. Sami boste spoznali, da škofje takih zvez ne morejo odobravati. Najboljši duhovniki so izstopili iz teh radikalnih zvez...“

Tako je pisal škof v svojem škofijskem listu. Škof je imel svoje podrejene duhovnike — kateri edini dobe ta list v roke — najbrž za tako nevedne, da je mislil, da ne bodo spoznali, kako se jim njih nadpastir nad vse grdo — laže. Ako bi pa spoznali, kako jih farba, se mu pa — tako je moral sklepati ljubljanski škof — nihče ne bo upal ugovarjati.

Kranjski duhovniki mu res niso ugovarjali, pač pa so se oglašili češki in moravski duhovniki, ki so ljubljanskega vladiko postavili na laž.

Gori citirani odlomek je priobčil tudi „Korrespondenzblatt für den katholischen Klerus“. Temu je Ivan Pauly, bivši predsednik češke deželne katoliških duhovnikov na Češkem in kot sopri-zadeta oseba poslal popravek, v katerem pravi, da je bila s pisanjem ljubljanskega škofa zveza čeških duhovnikov — Zemská jednota — po-

LISTEK.

Šnujem novo društvo.

Sprehajal sem se po Zvezdi. Vendar če pravim po Zvezdi, se ne sme misliti kar cela Zvezda, ampak samo majhen njen del, namreč tista srednja pot, ki vodi od središča proti Šelenburgovim ulicam. Ta pot je moje najljubše sprehajališče pozimi in poleti. Seveda poleti imam pri svojem ondodnem sprehajanju včasih križe; namreč tedaj, kadar se v Zvezdi koncertuje. Pa domače občinstvo me že pozna vedoč, da je ta pot moja domena, ter se mi razgrinja. Sicer se pa ljubljanska gospoda zna tudi tako spretno in elegantno umikati, da pri najboljši volji ne zadobiš prilike, se obregnuti ob kako damo, tudi če jo iščeš. Pač pa mi delajo napotje rodoljubi z dežele. Teh nerodnežev zaleti se vame zdaj ta, zdaj oni; pa še „pardon“ ne reče, kakor pravimo mi aglajeni velikomeščani, temveč samo enostavni „no!“ In po tem „no“, če po drugem ne, ga spoznam, kdo da je, in mu odpustim. Kaj pa

tudi hočem? Mislim si: Si pač rodoljub z dežele in zato neroden in neukreten. In zadeva je končana, dokler ne butne vame spet drug butelj, opravičujoč svoj butljej s kmetav-zarskim „no!“

Pozimi pa imam mir in pokoj na tej poti. Brezskrbno in počasi postavljam nogo pred nogo, zdaj naprej in nazaj, zdaj na desno in levo, z rokami na hrbtu in z glavo navzdol, kakor tisti, ki ve, kaj da nosi v njej, ter se nemoten vdam premišljevanju o svojih vrlinah in slabostih drugih. In snovi mi ne poida nikdar. Kako tudi? Saj veliko je število vrlin, ki jih nahajam na na sebi, brezmejno pa število slabosti, ki jih vidim na drugih.

Tako sem se sprehajal tudi večerj ter mislil in mislil. In te moje misli od kraja niso bile nevedne. Poglej, moj ljubi Jesih, sem dejal sam pri sebi, ne godi se ti ne baš slabo. Plačo ti zvišujejo tako naglo, da te niti mesarji s svojimi mesnimi cenami ne morejo dohajati. Lep kupček dobivaš na mesec in potrebno bi bilo, da bi ti dali prvi dan vsakega meseca dopust samo v ta namen, da

bi zamogel lagotno prešteti prejeta mesečno gažo. Le odkritosrčen bodi in priznaj, da dobivaš mnogo več, kot zaslužiš.

Kako je že zadnjič sodil o urad-nikih tvoj prijatelj, hišni in zem-ljiščni posestnik iz Krakovega, ko sva sedela pred njegovo hišo na klopi? Modroval je takole: Urad-nikov je sama delomrznost, je rekel. Kaj pa je to, če presedajo po osem ur na dan po uradih? To vendar ni bogve kak trud. Moj drvar mi raz-sekava drva po deset ur na dan. In kako dela? Da mu teče pot s čela; pa za to dobiva samo po tri kronce. Kdaj pa se je še kak uradnik potil? In če se je, je sam kriv: naj si pa sobe ne zakuri.

Potem pa kako so objestni! Vse premalo poštrevovalnosti in patrijo-tizma tiči v njih. Ozro naj se na druge stanove, in ni treba, da ravno na mokaerje, ampak na kateri-koli stan. Ondi bodo videli, kaj je poštrevovalnost in patrijotizem. Tu se pravi mnogo in hudo delati za nič, ali pa celo za zgubo. Zato je pa tudi tako: Uradniki bogatijo in po-stajajo hišarji in vilarji, drugi stanovi

pa propadajo in iščejo posojil pri uradnikih.

Potem pa denar, ki se trosi za uradnike, je v dvojnem oziru vržen skoz okno. Prvič je uradniški stan popolnoma neproduktiven: Ne proiz-va niti jela niti pila. In jelo in pilo je vendar glavna stvar za življenje, kakor je prvo telo, potem šele duh. Od jela in pila se ti redi trebušček, ki je vendar kvintesenca našega ži-vota, od učenosti te pa boli glava. Da, ko bi po šolah teleta redili in po pisarnah buče sadili, bi bilo kaj drugega. Tako te pa po šolah pitajo s takozvano dušno hrano, ki je pa še slabša ko neslana čobodra. Vsaj se je ne nasitiš nikdar, ampak čim več se je našlampaš, tem bolj te žeja po njej.

Po pisarnah te pa sodijo in ob-sojajo, ako si skušaš na lahek in iz-daten način pomagati iz revščine. Pa pravijo, da skrbje za red. Čemu neki? Vsaj meni se zdi v krčmi na žegnan-ske nedeljo najbolj fletno zato, ker tedaj frče stoli po sobi ko žoge po lantenisu in se bliskajo noži kot zvezdni utrinki. Pa reci, če ni res fletno!

Nadalje pa, ali misliš, da pusti uradnik kaj svoje plače v kraju, kjer služi? Niti patakona ne. Tam po Švici in Nizzi ti božjake zapravlja. Ti davkoplačevalci pa skrbijo, da se ti pritkljajo iz inozemstva nazaj v tvoj žep.

Pa bi že ne rekel tolikanj, ko bi bili uradniki listi naših gora. Bodi! bi si mislil! Vsaj so sinovi našega naroda, in če jih že moram rediti, redim vsaj domačine. Toda tuji so po rojstvu in mišljenju. Le poglej, koliko jih pa je iz Krakovega! Nič. Sami Gorenjci so, Dolenjci so in Notranjci; da, še celo kak Štajere je vmes — in pri ti zadnji besedi je zlobno pomežiknil ter me [postrani pogledal — In te pritepenca naj mi davkoplačevalci pitamo, zato ker nam ne pridelujejo niti jela niti pila, ki je vendar punctum saliens našega življenja! (Vidite, kako učeno zna govoriti ta moj prijatelj iz Krakovega!) Ali smo nori!

In vrh vsega tega hočejo imeti še svoje prepričanje! Ta je pa lepa. Uradnik imej prepričanje tistega, ki ga plačuje. V moji hiši velja še od nekaj to načelo in zakaj bi ne ve-

polnoma po krivici obsojena. Gre se tu za čast več nego 2000 čeških duhovnikov, ki so v tej zvezi in popravek je poslan „im Interesse der Wahrheit und schwerbedrohter Ehre so zahlreicher böhmischer Priester“.

Znameniti popravek se glasi:

1. Ni res, da češka duhovniška zveza na Češkem uredbo cerkve popolnoma uničuje.

2. Ni res, da češka duhovniška zveza na Češkem v svojem listu naravnost uničuje avtoriteto škofov.

3. Ni res, da si je češka duhovniška zveza na Češkem, če se je kaj doseglo v prid duhovnikov, to sebi pripisovala, ampak res je, da je duhovniška zveza pripisovala to tistim faktorjem, ki so po svojem delu to zaslužili in da je mnogim osebam, ki so stale izven zveze, izrazila oficijalno svojo zahvalo za njih delo, izvršeno v prid klera.

4. Ni res, da je češka duhovniška zveza na Češkem to, kar se ni posrežilo, očitala škofom.

5. Ni res, da je češka duhovniška zveza na Češkem škofom grozila z najhujšim uporom.

6. Ni res, da se je predsednik tiskovne zveze šopiril, da je on in ne praški kardinal nadškof obdolžen, ampak res je, da je ta obdolženec sama izmišljena neresnica.

7. Ni res, da se je češka duhovniška zveza na Češkem bojevala proti celibatu, res pa je, da zveza ni nikdar govorila o tem predmetu.

8. Ni res, da je češka duhovniška zveza na Češkem zaničevala češčenje svetega Srca Jezusovega, ampak res je, da se je vse delovanje društva na prvem običnem zboru posvetilo Sreću Jezusovemu.

9. Ni res, da je imela češka duhovniška zveza na Češkem popolnoma krive nazore o človeški prostosti, ampak res je, da v tem oziru v društvu ni padla nobena napačna beseda in da zveza o takem predmetu ni nikdar razpravljala.

10. Ni res, da je imela češka duhovniška zveza na Češkem popolnoma krive nazore o milosti božji, ampak res je, da je zveza pri vsakem društvenem zborovanju molila za milost božjo v cerkvenem zmislu in da se v društvu ni nikdar govorilo o milosti božji.

11. Ni res, da je češka duhovniška zveza na Češkem oslabilila redovniško življenje, ampak res je, da se duhovniška zveza v nobenem oziru ni nikdar izjavila proti redovniškemu življenju in da odlok češkega episkopata glede razpustitve duhovniške zveze ni navedel niti ene izmed tukaj navede-

nih enajstih točk kot vzrok razpustitve društva.

12. Ni res, da so najboljši duhovniki izstopili iz zveze, ampak res je, da so od 2500 članov tik pred razpustitvijo zveze izstopili le trije duhovniki, vsi drugi so ostali člani.

Tu je 2500 čeških duhovnikov po bivšem svojem predsedniku ljubljanskega škofa postavilo na laž. S tem je sijajno dokazano, da je škof v svojem uradnem listu nagromadil vse polno laži o 2500 čeških in moravskih duhovnikih.

Toliko v premišljevanje o moralni kvaliteti gospoda Antona Bonaventure Jegliča.

Pismo Iz Hrvaške.

(Konec saborskega zasedanja. — Razbite spletke. — Agrarno-socialno gibanje v Sreću.)

V Zagrebu, 28. marca.

Proti vsakemu pričakovanju se hrvaški sabor ni mogel odgoditi v soboto. Vzrok temu je ta, da je nastala med koalicijo in podbanom Nikolićem težka kriza radi volitve osmerice novih delegatov v peštanski državni zbor.

Kakor sem vam že v zadnjem pismu javil, se je mislilo na kombinacijo, da bi se v peštansko delegacijo poleg 5 pristašev koalicije volili tudi trije madjaroni, ki tvorijo še v saboru razbito skupino 27 mandatov. To je predlagal podban Nikolić tem nujneje, ker koalicija niti ni imela novih osem poslancev, napram obema skupinama frankovcem in madjaronom pa ima samo relativno večino. S tem se je hotelo kakih 10—15 madjaronov za stalno za vsak slučaj privezati na vladu, da bi bila le-ta podprta s sigurno parlamentarno večino.

Toda ta načrt, ki je bil z matematičnega gledišča docela opravičen, ni mogel uspeti. Oni madjaronski ostane v saboru je povsem nepotreben, abnormalen privesek. Madjaronov je sedaj še v saboru 27, a nimajo niti toliko politične veljave, kakor trije zastopniki kakršnekoli druge stranke, ker nimajo prav nobene zaslombe v narodu.

Vsako ve, da jih bodo prve svobodne volitve odpihale kakor prah s površja. Na njih leži prokletstvo dvajsetletnega tiranskega režima in vsaka tudi najširša kooperacija z njimi bi samo kompromitovala vsako drugo stranko. Zato se jih lahko takó perhorecira v saboru, zato se ne sme radi pritiska javnosti napraviti njim uveljaviti parlamentarni princip, da bi bili tudi oni zastopani v delegaciji skupnega državnega zbora.

A bili so tudi to pot odrinjeni. To jih silno boli. In res večina njih je vedno pokorno glasovala za vladu in koalicijo in jima izdatno pomagala v času frankovske obstrukcije. A ko je bilo potreba, da se jih vsaj nekoliko prizna za ravnopravne, se jih je nemilostno potisnilo na stran.

Skoro bi se človeku smilili, ako bi se ne vsiljevalo vprašanje, kaj bi

oni storili z narodom in s svobodnimiselnimi rodoljubi, ako bi pri volitvah 2. maja izbrani večino. Kaj so že opetovano pokasali, da so splošno odobrili najhujše tiranstvo. To je samo najblajša nagrada za njihove grdobije.

Tako se tudi to pot ni posrežilo, da bi se vsaj nekateri izmed madjaronov rehabilitirali. Radikalnejši elementi v koaliciji niso odnehali in tako se je izvolilo s 40 glasovi 6 koalijskih poslancev in dva virilista — velika šupana. Frankovci niso glasovali, ker vobče ne priznavajo veljavnosti nagodbe iz leta 1868., a madjaroni so odšli iz sabora.

Kakor sem poizvedel, ni bil ta zasnovani aranžma z madjaroni ničesar drugega kakor dobro premišljena spletko. Oni „agoraj“ tako v Pešti (stari liberalci kakor Wekerle, Andrássy itd.) kakor na Dunaju so vedno visoko cenili ono preostalo madjaronsko skupino, s katero mislijo držati v šahu koalicijo, ki ji prav nič ne zapujajo.

Kraljev ukor in neprestana borba za sankcijo vsakega zakona najbolje dokazujeta to. Da se koaliciji nato-vori pokorna madjaronska garda, bi bila s tem ustvarjena tudi „korektna“ parlamentarna večina. Toda napravili so račun brez krčmarja. Tudi dr. Frank je špekuliral na to situacijo. Baš v zadnjem času se je naglašalo, da se vlada ne more naslanjati na koalicijo in da nima svoje večine itd. Čim bi se namreč koalicija le količkaj približala madjaronom, bi to bilo zanj izvrstno agitacijsko sredstvo.

In ravno v tem času se je razkrila ona panama, kako so si madjaronske korifeje delili med seboj brez računa tisoče iz saborske blagajne, in to je končno popolnoma onemogočilo to kombinacijo.

Koalicija je tako dokazala, da makar nima absolutne večine v saboru, vendar je gospodujoča, ker v resnici reprezentuje veliko večino naroda.

V Sreću, v najrodovitnejšem našem kraju, se je silno razvilo agrarno-socialno gibanje. Tam se organizujejo mnogobrojni poljedelski delavci. Pri tem so prišli v navzkriž z oblastmi, ker so nastavili svoj novi cenik ter se trudijo, da ga povsod izvedejo. Naravno je, da si prizadevajo pridobiti vse delavce, da bi priznali ta cenik ter se organizovali. Oblasti pa zopet branijo tiste, ki hočejo ceneje delati. In tako se dogajajo vedno spopadi. V Sreću je ogromno cerkvenih in aristokratskih latifundij, zato je razumljiva borba delavcev, ki so dosedaj živeli ob siromašni dnini. Toda ti poljedelski delavci, kakor vsaka struja v začetku svoje organizacije, stavijo prevelike zahteve. Tu bo treba mnogo opreznosti in velikega takta, da se ta ekonomski boj spravi v redni zakoniti tir.

Šolske razmere v Ljubljani.

(Iz dijaških krogov.)

Na naših srednjih šolah se gode včasih prav čudne stvari. Na eni

strani delujejo tu nad vse predrzni nemški profesorji, ki se poslužujejo vsakega sredstva v svrhu dosega svojih pangermanskih namenov, ki si upajo sramotiti povsod in na vsak način naš narodni čut. Pred kratkim si je dovolil neki nemški profesor v višjem razredu, kjer je samih borih 10 Nemcev in še enkrat toliko Slovencev, titulirati slovenskega dijaka „windischer Bub“. Torej niti v šoli se ne morejo vzdržati ti gospodje! In ako iščeš kje pravice in zadoščenja, ti pokažejo vrata. (Ime tega gospoda vsakomur na razpelo.) Na nekem drugem zavodu v Ljubljani je že znan propagator „Südmärke“, ki se čuti na svojem zavodu, ki je utrakvističen, popolnoma domačega kakor na kakem zavodu gori v „Reichu“. Da se on temu prepričanju primerno vede, je samo ob sebi umevno. Ta „heilovec“ si na pr. upa ironizirati in sramotiti našo Ciril in Metodovo družbo po razredih, kjer sedita po dva Kočevarka in do trideset slovenskih dijakov, ki se zgražajo nad takim početjem. In ako ta gospod izve po svojih backih, da kateri njegovih dijakov reče kako besedico proti Nemcem, ali če izve po svojih špijonih, da se kdo čez njega pritožuje, ga ta predrzni gospod napade vpricho celega razreda zato, seveda na način, da se mu ne more do živenga. Zato se ga pa tudi dijaki boje kot „vraga“. Pa kaj bi se ga tudi ne, saj je on desna roka g. ravnatelja in kot tak popolnoma prepričan, da se mu za njegove predrznosti ne skrivi niti lasu. Temu gospodu povemo danes zadnjič, da ga ne bomo več pardonirali. Ako bomo nastopili potem morda njemu neljube poti, naj sam sebi pripiše. (Tudi ime tega od dne do dne predrznejšega gospoda je na razpolago.)

Na drugi strani pa so gospodje katehete, ki se ne sramujejo poslužiti se najpodlejšega sredstva, samo da zadostijo svojemu fanatičnemu nagonu in da škodujejo dijakom, ki ne capljajo za klerikalno zastavo! Usmiljenja in prizanašanja ti gospodje ne poznajo; kakor hitro izvedo po svojih špijonih, da se dijakovo mišljenje ne strinja z njihovim, tedaj ga začno preganjati, kakor maščevalne Erinije svojo žrtev. In pri tem preganjanju jim pride prav, kar že je, samo da uničijo dijaka. Seveda se jim vselej ne posreči njih srčna želja, kajti dijak se čuva spretno spletenih zank. Že znani klerikalni propagator in katehet se ni sramoval nekoč svetovati dijaku, da naj zapusti zavod, na katerem je on, češ, ker je nemogoče, da bi bila skupaj na istem zavodu. Na drugem zavodu pa je katehet, ki se izrazi ob vsaki priliki, če se zgodi v razredu kaka nerodnost, „boste pa tisti trpeli, ki niste zanesljivi.“ Gosp. katehet seveda tukaj misli: zanesljivi klerikalni capljaji. Vprašamo gosp. kateheta, če je res tako sveto prepričan o nedolžnosti svojih backov? Mi saj upamo, da ne! In ti gospodje naj sadijo v dijakovo dovzetno dušo najvišjo zapoved naše vere t. j. lju-

bezen do bližnjega, pa naj bo prijatelj ali pa sovražnik. Zapoved pravi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Ironija!! Kajti njih našlo je ravno obratno: škoduj svojemu nasprotniku in koristi svojemu prijatelju. In ti gospodje pridigujejo dan na dan o svoji svetosti! — Na o. kr. pripravnici se je zgodila trem dijakom velika krivica. Pred kratkim so se namreč vrnila proslcem državnih ustanov prošnje. Trem so bile prošnje ugodno rešene, trem neugodno; dasi stanujejo vsi prvi trije pri svojih starših, ki so razmeroma boljše finančno podprti kot starši ostalih treh, ki stanujejo na deželi, in povrh imajo drugi trije še razmeroma boljša spričevala kot prvi trije, a vendar so bili prvi trije vredni ustanov, dočim drugi ne!! S kakšno mero se je tukaj merilo, v resnici ne vemo; pač z vsako prej, kot s pravično. Saj nočemo nikake protekcije, pač pa zahtevamo pravico, napram kateri smo vsi enaki; vsaj mi mislimo, da smo! Ako iščemo vzroka tej krivici, pridemo kmalu do velikega sumljivega vprašanja, — namreč — prvi trije, ki so bili vredni stipendij, so vsi klerikalni kimovci, dočim drugi trije ne trobijo v klerikalno trobilo; seveda g. katehet te vse prav dobro ve. In ako pripisujemo precejšnje del te krivice na rovaš gosp. kateheta, mislimo, da mu ne delamo nikake krivice. Kakor se govori, ima katehet ravno toliko veljave kot g. ravnatelj sam, če še več ne. Kako pride do nje, ne vemo. Drugi razlog, ki bi se ga nam lahko vrgel v oči, je, da oni trije dijaki morda za to niso dobili ustanov, ker se oddali slovenske prošnje in ne nemških, kakor drugi trije. Pred vsem gre tem trem čast zaradi odločnosti, dalje pa menimo, da je slovenščina enakopravna nemščini, saj zakon nam to potrjuje! Sploh pa, kakor se govori, da, že vrabci čivkajo okrog pripravnice, imajo še neki nepoklicani fak-torji preveč veljave v vodstvu tega zavoda, ki bi je nikakor ne smeli imeti. Sicer vsa čast nekaterim zavednim profesorjem, ki se potegujejo za pravice našega dijaštva; toda, v resnici ne vemo, ali gospodje ne pridejo do veljave v profesorskem zboru, da bi preprečili take krivice, ali kaj! Faktum je pač, da po našem mnenju ni zadostnega sadu od njih. Klerikalni kolegi so v tem oziru mnogo predrznejši in se v višji meri zavedajo svojih dolžnosti do dijaštva svojega mišljenja. Poglejmo, kako delajo v tem oziru Nemci: ako se skrivi enemu nemškemu dijaku samo las na glavi, že vpijejo vsi nemški profesorji o nezaljšni krivici, ki se je zgodila. In avstrijskim Nemcem se pridruži še cel „Reich“ ter tako skupno lajajo nad nami. Kaj se stori pa pri nas? Do danes smo molčali in prizanašali, a od sedaj naprej hočemo izročiti vsak najmanjši škandalček javnosti, da ta sodi; ker sicer ne pridemo do izboljšanja.

— Dalje v prilogi. —

ljalo tudi v državi! Jaz na primer verujem na coprnice in moja služinčad veruje tudi. In tako je prav.

Pa pravijo, da so si tekom svojih dolgoletnih študij pridobili prepričanje, ki jim je sveto, in da si povsem uravnajo svoje mišljenje in življenje. Pojdite, pojdite! Ali vprašam jaz vola, kakšno prepričanje si je pridobil, ko se je učil voziti? Tako mora vleči, kakor jaz hočem. In če sem jaz pijan, da smatram jarek za cesto, mora tudi vol v jarek, čeprav je morebiti prepričanja, da se lažje in bolje vozi po cesti ko po jarku.

Sicer je pa tudi grd anahronizem, v dobi enakih volilnih pravic govoriti o prepričanju. Mnaka volilna pravica pomeni menda vendar, da naj volijo vsi enako, namreč tako, kakor hočemo mi hišarji in zemljaki, ki spadamo k produktivnim stanovom in smo za to okostje človeške družbe.

Tako je modroval moj prijatelj s Krakovega. Jaz sem mu sicer na videz burno ugovarjal, tako da bi se bila skoraj skregala. In skregala bi se tudi v resnici bila, pa v tistem

trenotku stopi na prag njegova zastavna soproga ter mu zakliče, da si je mali Francek zmočil plenice, naj ga torej gre previjati.

Pa kakor rečeno, ugovarjal sem mu samo na videz; zakaj na tistem sem mu pa le dajal prav.

In da je imel prav, prepričal sem se vnovič, ko sem prišel domu. Na pisalni mizi me je namreč poleg mesečne gaže čakal še tudi doposlani honorar za moje književno delovanje. In kak visok kupček denarca je bil to! Če tudi sem takoj sedel k mizi in začel preštevati cekine in kronce, vendar tisti dan nisem bil s štetjem gotov. Bog bodi zahvaljen, sem dejal, da imam tako vsestranske zmožnosti. Visoka gaža in še višji honorarji, hudič ni, da bi mi se ne godilo dobro.

Seveda zaradi tehle honorarjev sem si nakopal že tudi mnogo jeze in zavisti. Zadnjič mi je celo neki list javno očital, da pišem po štiri vinarje vrsto, meneč, da se bom od samega sramu pogreznil v zemljo. Jaz sem pa tako nesramen, da me ni bilo čisto nič sram. Pač pa sem mu poslal popravek glaseč se: „Ni res, da pišem vrsto po štiri vinarje, ampak res je,

da pišem vrsto po kroni.“ Sicer pa bodi med nami povedano, da sem se v tem popravku grdo zlagal; toda mislim sem si: V onem listu je že tako vse polno laži; torej je že vseeno, ali je še jedna laž več ali manj v njem. Poznalo se ne bo nič. S tem argumentom sem si potolažil sicer zelo tanko vest in upam, da sem se povoljno opravičil tudi pred občinstvom.

Vendar pa hočem biti odkritosrčen in hočem priznati, da sam dobro uvidim, da ni posebno lepo pisati za nagrado. Prvič, ker je književno delovanje nekaj tako vzvišene, da se ne da nikdar z denarjem poplačati, vsaj moji proizvodi ne, drugič pa tudi, ker so izdajatelji, založniki in tiskararji reveži in stradalci. Sicer pa tudi s kulturno historičnega stališča ne gre, da bi se popolnoma otrsli lepih starih navad slovenskih. Taka lepa stara navada slovenska pa je bila tlaka. In če je že kmet tak egoist, da noče več tlačaniti, držali naj bi se je še vsaj naši književniki, ki so reprezentanti idealizma.

Toda jaz sem že iz takega testa,

da starih navad ne maram, kakor tudi starih žensk ne in da od raznih starih ljubim samo staro vino. Iz tega vzroka in pa, ker sem mnenja, da je na neobdelanem slovstvenem polju našem še mnogo nedvignenih zakladov, dvigujem jih sam in prigravjam tudi drugim, naj jih dvignejo.

Tako na primer, ko mi je zadnjič tožil neki z mnogobrojno rodbino blagoslovljeni oče, kako težko da izhaja s svojimi rednimi dohodki. Jaz sem mu kratkomalo rekel: Prijatelj, vzemi pero v roko in piši, pa ne po geslu „nulla dies sine linea“, ampak po geslu „nulla dies sine plagula“. Bodi Smiros della Papiros, kakor sem jaz, in dobro boš živel ti in tvoji otroci.

In res, nekaj tednov pozneje sem ga srečal, ko je peljal svojo rodbino na Posavje. Že oddaleč mi je hitel nasproti, mi stiskal roko in se zahvaljeval: Lepa hvala ti! Tvoj nasvet se je izborno obnesel. Lepe denarce služim za svoje pisateljevanje. Dobro sem si oddahnil. Prej nisem nikdar mogel takole ob nedeljah popoldne izleteti v kako okoliško gostilno. Če sem pa kedaj, sedeli smo tam pri

četrtini evčka in kislem mleku ter otokali črn kruh. In ko je postalo otokom dolgčas, migal sem z ušesi, da sem jih kratkočasil. Zdaj si pa že lahko kaj privoščim, pikfajn pečenko in tistega z Gadove peči. Za otroke sem pa dal napraviti na svoje stroške gugalnico na gostilniškem vrtu, da ni meni treba z ušesi migati in jih zabavati. In vse to se imam tebi zahvaliti. Zato pa še enkrat: Lepa hvala! Lepa hvala!

In v istini, izgledovali se čisto drugačni kakor prej, dokler ni oče pisateljval. On je bil lepo rejen ter trebušček mu je bil lepo zaokrožen, da so se mu kar gumbi trgali na hlačah, gospa je imela klobuk širok ko poveznena rehta in okrašen s pristnim nojevim repom, otročki so bili pa lepo rdeči kakor zrela jabolka. In to so vse sadovi njegovega književnega delovanja.

Tako se godi tudi meni dobro, prav dobro, namreč kar se tiče gmotnosti, denarčkov. Pa teži me nekaj drugega; zakaj nas eden, ki se giblje-mo v višjih sferah, hoče imeti še tudi kaj drugega, ne samo pečenke in Gadove peči, namreč tudi nekaj časti

Slovinci na prvi razstavi „Jugoslovanske umetniške kolonije“ v Belgradu.

To za razvitek naše umetnosti tako velepomembno razstavo, katero je dne 28. januarja t. l. svečano otvoril srbski prestolonaslednik Gjordž, so priredili nekateri bivši člani jugoslovanskega umetniškega društva „Lada“, ki se kot napredujoči moderni umetniki niso mogli strinjati s tem konservativnim, po statutih dunajskega „Künstlerhausa“ ustanovljenim društvom, in pa člani slov. um. kluba „Sava“, katerim pa pač tudi ni treba, da bi jih v „Ladi“ kdo samo velikodušno toleriral. Sedanji predsednik „Lade“ gosp. Iveković si je s temi besedami gotovo stekel večjih zaslug za umetnost kot s svojimi slikami, ker so te njegove na običnem zboru „Lade“ v Sofiji izgovorjene besede precej pripomogle do umetniško tako visokostojede prijateljske zveze, kot je „Jugoslovanska umetniška kolonija.“ Dokazi, da je bila ta zveza utemeljena in potrebna, so v zgodovini ustanovitve monakovske in še posebno dunajske „Secesije“. V prvi razstavi te nove zveze sta razstavila Bolgara Božinov in Mihajlov, Srba Paško Vučetić in gđ. Nadežda Petrovičeva, Hrvatje Katunaric, Krizman, Rački, Vidović in znani kipar Meštrović ter Grohar, Jama in Jakopič; za bodoče razstave sta pa priglasila udeležbo po svetu najbolj znana jugoslovanska umetnika: Hrvat prof. Vlaho Bukovac in Srb Paja Jovanović.

Silno rad bi opisal to prekrasno razstavo, čeprav je nisem obiskal, a poznam vsa razstavljena dela. Da pa ne bo noben pošten Slovenec prišel na pregrešno misel, da mi slovenski umetniki plačujejo kritike, kot se je že izmudrovalo, sem raje prevzel kar celo poročilo o Slovincih iz kritik odličnega hrvatskega in srbskega pisatelja A. G. Matoša, ker je njegova kritika med mnogimi drugimi, ki so po večini pisane še bolj laskavo za Slovence, najbolj strokovnjaska. A. G. Matoš torej piše v belgrajskem dnevniku „Štampa“ o razstavi sledeče:

Slovinci so najbolj slikarski slikarji na tej razstavi. Ne modrujejo in ne moralizirajo kot Rački, ne hrepene in ne pojejo kot melanholični Vidović in njegov slepi imitator Katunaric, ne laskajo kot Mihajlov, ne deformirajo kot Nadežda Petrović in vendar je vsak od njih personalniji kot Raško Vučetić, čeprav je njih večina čisto neliterarna in nesubjektivna. Oni so naši najčistejši artisti. Ko vsi drugi jugoslovanski umetniki hodijo po svojih lastnih potih, mesto po nasprotnih, so Slovinci šola.

Prekrasno mestece slovenskega hribovja Škofja Loka, bo sijalo v spominu naše skromne umetnosti kot Düsseldorf in slavna vasica Barbizon: — Barbizon Milleta, očanca Corota in Daubignya. Med tem, ko so naši umetniki internacionalni, slikajo Slo-

vinci lepote naše zemlje, našega neba, našega solnca. „Evropejci“ so samo po stilu s svojo iskreno, novo in moderno tehniko, s svojo umetnostjo.

I. Jama, Grohar, Jakopič so impresionisti. Ti umetniki imajo samo en problem, problem svetlobe in problem barve, Monet, Cezanne, Sisley, Liebermann, Lautrec so njih vzori v Evropi.

Med vsemi temi slikami ni niti ene koncesije denarju ali ukusu slepe mase. Ti siromani bohemski veliki aristokrati, še celo ponosnejši od g. Milojevića. Mojster Bukovac ni nikoli pokazal toliko umetniške gotovosti in neodvisnosti.

Rihard Jakopič je čist luminarist. Njega zanima barva samo kot nijansa in kot harmonija. Na slikah „Nocturno“ in „V mraku“ študira refleks svetilke v več ali manj razsvetljeni sobi. Figure na teh slikah so zabeležene samo kot svetlejši ali temnejši fenomeni. Mož, žena je Jakopiču samo boja, in to ne lik za sebe in samostojen, nego del, večkrat čisto sporeden, neslišna nota v valovanju senzacij kot drevo, kamen ali sneg. Ker risba, kontura deli telo od njega sredine, ker je predmet abstrakcija, zanimajo razni detajli Jakopiča samo z onim skupnim, kar daje edinstvo in harmonijo različnim pojavom, a to je barva in svetloba. Poglejte oni dve dami na slikah: kot dve beli površini ste kot dve beli obleki polni mraka ali rdečila svetilke. Oni moški pri klavirju (v „Nocturnu“) je najprej nijansirana senca in potem šele človek. Ona deklica v beli obleki je bela nijansirana pega in nič več. Kako je prišla sem, kaj dela, ali je lepa — to Jakopiča prav malo zanima. Interesira ga samo kot bela pega v zelenju in na solncu. Torej slike št. 84, 85 in 89* imajo isti subjekt: to so etize, sonate z dominantno rdečo barvo, kot je „Zimsko solnce“ in „Zadnji sneg“, študija od belih do modrikastih nijans „Tuš“, poteza Jakopičevega čopiča je močna, energična in gotova. On kreše iskre nijans kot s kladivom in to je skoro neverjetno.

Matija Jama gre v svojem preziranju, pritegniti nas z zanimivostjo naslikanega predmeta, v še večjo skrajnost. „Pečina“ je laiku absurda slika gole skale, a mi vidimo tu vogel prirode, obupno nebo in obupen kamen, dve osnovni, si neprijazni barvi (rumeno in modro) in poskus realizirati stari aksiom, da je vse lepo, da je za estetsko uživanje treba samo perishe svetlobe in perishe zraka. Jaminega zelenja, njegovih gozdov in travnikov ne ljubim: „špinača“ — bi rekel Parizan. Ali v „Pomlad se javlja“, „Potoku Bistri“, „Mlinu“, tu je svetloba in pravi zrak in čut za ono najsubtilnejše v prirodi: za kal smrti in za kal življenja, ki se občuti v višini, na drevju, strehah in na snegu kot večerna ali jutranja zarja.

Jama je umetniška sredina med Jakopičem in Groharjem. Jakopič be-

*) Št. 84. V mraku, 85. Dekleta, 89. Nocturno.

leži samo barve, barve in barve. Jama beleži barve, a te mu pripovedujejo pravljico o prirodi, večno pravljico o življenju in smrti, a Grohar s enako silo zapisuje fenomene barve, svetlobe in zraka. Konverzacija med zemljo in nebom, poljem in domom, solncem in zrakom pri nas še ni nikdo tako opisal kot ta Ivan Grohar. Medtem, ko je za Jakopiča karakteristična svetloba svetilke, za Jama puščoba razbeljene pečine, je ta panski človek naslikal „Ajdo v cvetju“, ki se kot bukolična, pajčevinasta steza vije med zelenimi travniki. Mehkoba, to je karakter teh prekrasnih slik. Tu je vse mehko, ležerno kot zrak volnenom mehko in pajčevinasto. „Škofja Loka v snežnem metežu“ je tako slika.

Medtem, ko Jakopič slika samo z očmi, Jama z očmi in razumom, slika Grohar z očmi, razumom in srcem. On vse občuti. Med vsemi tukajšnjimi umetniki je najdelikatnejši in njegova paleta je najbolj rafinirana. Jakopič slika z energičnimi potezami, on reže, Jama poetizira — slika; Grohar pa dela točke in ogromne pege, naklada barvo na barvo, dela z nožem, čopičem in lopato, se korigira, se navdušuje in bori: Grohar piše.

Zelo hvalevredno je to, ker bi se o tej razstavi lahko pisalo še zelo mnogo. Zadržal sem se samo pri glavnih impresijah, čeprav bi se dala o posameznih umetnikih (n. pr. o Pašku Vučetiću, ki kultivira vse slikarske sloge in sujete razen historičnega slikarstva in poentilizma) napisati cela študija. Ta razstava je posebno simpatična, ker je ma'a. Ne utrjuje, ne ubija živcev in oči kot ogromne, babilonske razstave na zapadu, ki imajo bolj karakter trgovskih skladišč, kot kolekcij za estetsko uživanje. Ta izložba je salon po svojih familijarnih, prijetnih dimenzijah in po umetniškem, čisto netrgovskem namenu prirediteljev.

Vse te slike, vsi ti umetniki imajo nekaj skupnih črt in podobnosti. Vsi so pristaši modernega načina mišljenja in izražanja.

Karakteristično je, da ni tu niti ene historične ali religiozne slike. Ti umetniki ne marajo tradicije in sprejemajo samo izročilo narodne pesmi (Meštrović), klasične poezije (Rački) in klasične dekoracije (Vučetić). Vsi ti so mladi po tem, ker še vedno iščejo, se uče in niso zadovoljni z manirizmom sloga in koncepcije po ogledenih tujih formulah. Zato ima tudi večina teh del obeležje skice, načrta, poskusa, nečesa, kar „ni gotovo“, na grozo filistrov, ki ne verjamejo, da „dovršeni“, popolnoma dovršeni slik sploh ni, in da bi bile slabe, če bi sploh eksistirale.

Izložba te kolonije je torej zelo zanimiva, zelo poučna in zelo tolažljiva kot dokaz, da se tudi na našem lepem jugu stremi za izrazi visoke sodobne kulture.

Med temi umetniki so močni in originalni. Kdor jim ne pomaga s svojimi simpatijami, ali vsaj s svojim

obiskom, dokazuje, da ne razume dolžnosti kulturnega človeka. Samo tisti je kulturni, kdor soglašja in stremi z vsemi večjimi kulturnimi poskusi. Samo z razvitkom kulture in umetnosti bomo pokazali, če smo vredni ali ne svobode, za katero vsi gremo. Umetnost je najvišja oblika svobode, najvišja oblika individualizma.

Anto Gaber.

Proti agitaciji s prižnice.

Brno, 29. marca. V Rožnavi so napredni volilci priredili uspešno demonstracijo proti agitaciji s prižnice. Ko je namreč župnik Prikrýl po pridigi hotel čitati pastirski list moravskih škofov o državnoborskih volitvah, zapustili so vsi demonstrativno cerkev ter pustili župnika s par starimi ženskami samega.

Položaj v Macedoniji.

Carigrad, 29. marca. Turška vlada je izdala tabelo o vstaških bojih v Macedoniji v turškem letu 1322, ki se je zaključilo 13. t. m. Iz te tabele je razvidno, da je bilo v bolgarskimi četami 56 bitk, v katerih so imeli vstaški 242 mrtvih, 3 ranjene in 25 ujetih. Od turškega vojaštva je bilo ubitih 2 častnika, 5 orožnikov in 47 vojakov. Z grškimi četami je bilo 34 spopadov, pri katerih so imele čete 181 mrtvih, 18 ranjenih in 59 ujetih. Izmed vojaštva je bilo mrtvih 1 častnik, 3 orožniki in 16 vojakov; 28 vojakov je bilo ranjenih. S srbskimi četami je bilo 11 spopadov, pri katerih so izgubile čete 39 mož, dočim so izgubili Turki 2 orožnika in 6 vojakov.

Dunaj, 29. marca. Ministrstvo zunanjih del je dobilo iz Macedonije zelo vznemirljive vesti. Avstrijski zastopniki pri macedonskem orožništvu, kakor tudi civilni agenti poročajo, da je opaziti nenavadno gibanje vstaških čet. Splošno se je bati, da nemiri izbruhnajo po grških velikonočnih praznikih.

Sofija, 29. marca. „Den“, ki je v ožjih zvezah z macedonsko notranjo organizacijo, zavrača spomene londonskega balkanskega komiteja, ki je pozval balkanske države, naj se sporazumejo ter opuste medsebojno klanje. „Den“ izjavlja, da bi bilo sporazumljenje med narodnostmi na današnjem stališču, ko zahtevajo Bolgari avtonomijo, Srbi in Grki pa delitev Macedonije, nele nemogoče, temuž zločinsko. Politični ideal bolgarskega naroda je narodna enotnost Bolgarov, kar je mogoče doseči le z avtonomijo Macedonije.

Belgrad, 29. marca. Bolgarsko-macedonski odbor je obsodil na smrt predsednika srbsko-macedonskega odbora generala Stefanovića, nadalje podpredsednika skupščine Ivanovića in majorja Peršića.

Kmetska vstaja na Rumunskem.

Bukarešt, 29. marca. Kralj je sprejel veliko kmetsko deputacijo, ki mu je tolmačila obupni položaj vsled

vstaje ter ga prosila za pomoč. Kralj se je informiral o vzrokih in obsegu vstaje ter odpustil deputacijo z zagotovilom, da mir kmalu nastopi, ker se je vlada oprijela vseh sredstev, da gibanje uduši.

Belgrad, 29. marca. Iz Kladowa in Negotina na rumunski meji poročajo, da so se tudi tam začeli rumunski kmetje sumljivo zbirati. Srbska vlada je naročila okrožnemu predstojniku v Negotinu, naj vse potrebno odredi, da se bodo beguni iz Rumunske zadostno podpirali.

Černovice, 29. marca. Po nekaterih krajih Valahije se je začel polagoma vračati mir, posebno severni del se sme smatrati za pomirjenega. Kmetje se zadovoljujejo s tem, da pošiljajo svoje zahteve pismeno upravnim oblastem.

Bukarešt, 29. marca. Včeraj je vladal po mestu velik strah, ker se je raznesla vest, da se kmetski vstaši pomikajo v velikih kolonah iz Vlasce in Teleormanu. Strah je pomnožil še napačno razumljeni ukaz policijskega agenta, vsled česar so vsi trgovci zaprli trgovine. Vestem je verjela tudi vojna uprava ter postavila po vseh ulicah močne vojaške kordone, okoli mesta pa so se postavili topničarji s topovi. Prebivalstvo se je pomirilo šele tedaj, ko se je uradno razglasilo, da je vojaštvo kmete 50 km pred Bukareštom ustavilo in obkolilo.

Došla je vest, da je bil pri Brigadiru hud spopad med vstaši in vojaštvom. Padlo je baje 200 oseb.

V okraju Vlasca so bili najhujši spopadi v Vjerno, Odivjaji in Stanestatu. Povsod je stopila v akcijo tudi artiljerija s topovi. Število mrtvih in ranjenih ni znano. Povsod so končno kmetje bežali. Toda niso se vsi kmetje pridružili vstaji, temuž marsikje so celo branili graščinska posestva, ko so jih napadli puntarji.

Vojaštvo se pokorava povsod strogi disciplini ter se vesti o kakem sporazumnem postopanju s puntarji neresnično. Kako strogo pokorni so vojaki, dokazuje najbolje tragični dogodek, ki se je pripetil v Mojnestu. Po spopadu z vojaštvom, pri čemer je bilo ustrelenih pet kmetov, je izstopil neki vojak iz vrst ter prosil polkovnika za dovoljenje, da bi smel pokopati svojega očeta, ki je bil med ustrelenimi. Seveda se je vojaku žalostna prošnja uslišala.

Černovice, 29. marca. Očividno poročajo grozne stvari o divjanju puntarskih kmetov. Graščaka Ternoveanuja so po groznih mukah umorili, potem pa natlačili mrtvemu zemlje v usta ter kričali: „Tu imaš zemlje, sedaj se je lahko nažreš!“ — V vasi Bailetu so odprli grob pred letom umrlega sina graščaka Gabrovanuja ter oskrnili zemske ostanke. V Krimpaji so ubili graščaka ter vrgli truplo v vodo. V vasi Bolintinu v bližini Bukarešta so kmetje ujeli stotnika Boteza, ga polili s petrolejem ter zažgali. Nadporočniku Marinescu so odsekali obe roki.

in ugleda. Tega pa ni in ni. V tem oziru so ljudje tako skopi, da bi mi menda rajše privoščili cekin ko malce pohvale. V javnosti me prav nič ne upoštevajo. Kako bi me tudi! Saj nisem predsednik nobenega društva, kot književnik bom pa s sloves šel po smrti. Za posmrtno slavo torej nisem v strahu; toda jaz bi pa že tudi zdaj rad kaj veljal. In ne pomaga nič, če se še tako silim v ospredje. Zadnje čase se udeležujem že vsakega pogreba, da bi me opazil kak časnikan in natisnil moje ime med sožalnike. Pa mrcina me ne opazi in me ne, če tudi stopam na prste, da bi me lažje zagledal. Ko bi bil predsednik kakkega društva ali vsaj podpredsednik, seveda tedaj bi bilo drugače. Bralo bi se: Med sožalniki opazili smo tudi predsednika tega in tega društva, preblagorodnega gospoda tajnika Jesiha. Ali bi se ne glasilo to lepo? In meni bi delo dobro.

Zato pa že vidim, da bo treba kako društvo osnovati. Vsaj v tem oziru se da pri nas še marsikaj storiti. To je še zelo neobdelano polje, ker društev imamo še vse premalo. Pra-

vijo, da jih imamo samo nekaj nad sto v Ljubljani. Ali je to kako število za 35 tisoč prebivalcev? Mislim, da ne. Šele na vsakega tristotega pride eno društvo. Kdaj torej pride vsak posameznik na vrsto, da postane odbornik? Nikdar, ker prej umrje.

In če se ima enkrat društvece, potem tudi ni težko osnovati novo politično stranko. In gospoda, teh nam je šele treba, teh; kakor ribi vode. Le pomislite: Marsikdo je skregan s pristašem te, s pristašem one stranke. Ali more potemtakem sedeti pri skupni mizi svoje stranke, ko seda k njej tudi njegov sovražnik? Umevno, da nikakor ne. In zato je neobhodno potrebno, da si osnuje novo. Jaz na primer imam neprijatelje v vseh petnajstih strankah slovenskih. Ali naj sem potemtakem član katere teh petnajstih strank? Kakor vidite, mi ni mogoče biti, in že iz tega vzroka je potrebno, da kaj ukrenem. Ker divjak vendar ne maram biti in sicer nikakršen, tudi političen ne.

No, in če se ima enkrat društvo in stranko, potem je samo še za petelinji kopal do ustanovitve novega

lista. In listov nam salamensko manjka. V tem pogledu smo silno zaostali. Poldrugi milijon Slovencev bi imel lahko na tisoče listov, tako jih imamo pa samo na stotine. Jaz vedno trdim: Dokler ne bo Kurja vas imela svojega dnevnika in Kravja dolina svojega, zijala bo v našem kulturnem in političnem življenju vrzel, katere posledice bo bridko občutil ves narod.

In pa takle književno delavni človek, kakor sem na primer jaz, pride večkrat tudi v neljubo zadrego, ker ne ve, kam bi dal svoje duševne proizvode natisniti. Prvič, ker so vsi listi z izbornim gradivom dobro založeni, drugi pa, ker se tvoj spis kaj lahko razlikuje za kako piko od struje, ki jo zastopa vsak že obstoječi list. Navedem naj vam samo jeden slučaj, da ne boste rekli, da se le širokoustim.

Zadnjič sem sestavljal poročilo o običnem zboru prepotrebnege društva Fregata, ki ima prekoristni namen, povspesevati plovljenje po Ljubljani in navzdol. Pa mislite, da je hotel kak list moje poročilo natisniti! Kaj že! In sicer zato ne, ker sem jaz naštel udeležencev pri običnem zboru sto,

kolikor jih je v resnici tudi bilo, listov vsak pa je hotel imeti drugačno število; eden je hotel, da bi jih bilo tristo, drugi pa, da bi jih bilo trideset, in tako naprej. Pa ni nič pomagalo, da sem prisegal, da sem jih prav naštel, in zatrjeval, da znam do sto šteti. Urednik za urednikom je skomiznil z rameni ter mi obrnil hrbet, tako da jaz še do danes nisem spravil svojega poročila v javnost in denar.

In ravno, ko sem se hotel iznebiti prav hude kletvice, ki mi jo je položila na jezik upravičena nevolja zaradi teh uredniških kapric, zaslišim za svojim hrbtom:

„Sevs, Jesih! Kaj pa si tako zamišljen?“ in nekdo me potrka po rami.

„A, prijatelj Lešnik! Ti si! Na zdravje, na zdravje! Veš, ravnokar sem sklenil, da osnujem novo društvo.“

„Pojdi no! Saj jih imamo že tako desetkrat preveč. Jaz sam sem že pri tolikih društvih, da si že imen njih vseh ne morem več spomniti.“

„Ker imaš slab spomin. — In pa novo stranko si tudi ustvarim.“

„Bog te prekrižaj! Ali jih že ni dovolj?“

„Saj v Ljubljani ima že vsaka ulica svojo stranko.“

„Vidiš, da nič ne veš. Krakovski nasip na primer že še nima svoje. — Za stranko pa začnem izdajati novo glasilo.“

„Jesih! Meni se zdi, da te trka. Ali ne vidiš, da bomo imeli kmalu več listov, kakor je čitanja večših Slovencev?“

„Se ni bati. Saj analfabeti, ki so svoje nasprotnike v jezi ali pijanosti pobijali s kolom in klali z nožem, vedno bolj izumirajo, na njih mesto pa stopa nov narod, ki hoče, da se isti rabeljski posel opravlja fino in premišljeno, pa za prizadetega na nemanj mučni način, namreč s persom in tinto. Sicer pa pojdi z menoj v gostilno „k podrečani Metki“; ondi imam nočoj z ožjimi somišljeniki o tej stvari pomenek. In ko vam pjasim svoj naklep ter ga podprem s razlogi in nameni, mi s drugimi vred izvestno pritrdiš tudi ti, da imam prav.“

Dr. K.

V okrožju Krajova in Doli se pustošenje nadaljuje. Kmetje ropajo in more ter ne priznajo ne ženam ne otrokom. Ponekod so poklali cele rodbine. Ponoči se žari od vseh strani, ker gorijo vasi.

Bukarešt, 29. marca. Nad 4000 kmetov broječo četo, ki je korakala iz Teleromana v Bukarešt so obkolili vojaki, nakar se je vnela bitka. Padlo je 70 kmetov.

Izgube, ki jih imajo uporniki v spopadkih z vojaštvom, so zelo velike. Pri Gjurgjevu in Balestu, kjer je nastopila poleg pehote tudi konjenica in artilerija, je bilo več sto mrtvih. V Brabori je bilo ustrelenih 50 kmetov, v Moraci pa tudi približno toliko.

Najgrozovitejša bitka je bila v vasi Stanesti, kjer ima rumunski poslanik na Dunaju, grof Lahovary, svoja posestva. Vojaška asistenca je bila sestavljena večinoma iz rezervistov, ki so v odločilnem trenutku vrgli puške od sebe. Ker je nadporočnik Miulescu zaradi upornosti nekega rezervista z revolverjem ustrelil, naskočili so ga uporniki s sekirami ter grozno razmesarili. Tudi vojaki, ki so ostali pokorni, so morali končno bežati, nakar so kmetje poslanske hiše polili s petrolejem ter zažgali. Pozneje je prišla vojaška pomoč. Vnel se je boj, ki je trajal več ur. Artilerija je streljala in razdejala celo vas. Ubilih je baje 600, ranjenih pa 400 kmetov.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 29. marca. Zvečelo se je, da je urednika dr. Jollosa umorila tista reakcionarna komora, ki je spravila s sveta poslanca Herzensteina. V isti seji, ko se je sklenilo umoriti dr. Jollosa, je bilo na smrt obsojenih še sledečih osem poslancev dume: Rodičev, Teslenko, Maklakov, Ponomarevsky, Berezin, Zereteli, Aleksinski in duhovnih Tihvinski, ki je v dumi obsojal s kristjanskega stališča vojno sodišče in smrtno obsodo.

Zastopniki ministrstva notranjih del in vojne so sklenili, da se morajo obsodbe vojnih sodišč predložiti v Petrograd v potrjevanje.

Moskva, 29. marca. V Revalu je policija zaprla ves odbor revolucijske bojne organizacije. V njihovih skladiščih so dobili mnogo votlih krogel, napolnjenih s strihlinom in našt, kako se plen vseh organizacij po državi razdeli.

Perzija in Rusija

Petrograd, 29. marca. Novi perzijski parlament je poslal dumi sledečo brzojavko: „Perzijska zbornica pošilja državni dumi najskrajnejše čestitke k otvoritvi zasedanja. Z ozirom na to, da preneva obe ljudski zastopstvi svobodomiselni duh in da so si vsi narodi, ki si hočejo priboriti pravičnost, bratje med seboj, čuti se mladi perzijski parlament srečnega, da more želeti svoji starejši sestri najboljši

uspeh ter zaključiti z njo: „Živela svoboda narodov, živela pravičnost!“

Francoska ekspedicija proti Maroku

Dunaj, 29. marca. Francoska vlada je izročila po svojem poslaniku na Dunaju avstro-ogrejski vladi noto, s katero naznanja, da sasede maroško mesto Udjdo. Nota se je vzela le na snanje ter se ne odgovori na njo, ker smatrajo velesile ta korak Francije za stvar, za katero ostane edino le Francija odgovorna.

Pariz, 29. marca. Takoj po prihodu francoskih križark v Tanger sta šla oba poveljnika v spremstvu francoskega poslanika Regnaulta, k prvemu ministru da mu naznana francoske zahteve zaradi dosedaj neizpolnjenega zadoščenja za umor francoskih podanikov. Poslanik je ministra pozval, naj odredi vse potrebno za varstvo Evropejcev. Minister ni ugovarjal, a tudi kategorične obljube ni dal.

Med francosko in špansko vlado se vrše pogajanja, da bi obe državi priredili s svojim vojnimi brodom in skupno demonstracijo proti Maroku.

Madrid, 29. marca. Francoske čete so zasedle Udjdo danes ob 10. dopoldne brez najmanjšega odpora. Šejk je prišel francoskemu poveljniku pred mesto naproti ter mu zagotovil prijaznost napram francoskim oblastim.

Pozor somišljeniki!

Volilni imeniki so v nekaterih občinah že razporejeni za javni vpogled. Na občinski tabli se razglašajo reklamacijska doba. Ker je možno reklamirati le tekom 14 dni od dne razglasitve in javne razpoložitve imenikov, naj se somišljeniki takoj prepričajo iz razglašene na občinski deski, ali so imeniki že razporejeni, in si po večkrat izpišejo natančno imena, stan in stanovanje vpisanih volilcev, in natančno pregledajo, ali je kak somišljenik izpuščen ali kak nasprotnik preveč vpisan. Poskrbi naj se takoj dokazne listine za reklamacije, t. j. krstni list (rojstni podatki) od rojstne župnije, svedočbo državljanstva od glavarstva, svedočbo enoletnega bivanja pa od županstva. Te oblasti morajo izdati te listine v reklamacijske namene takoj in brezplačno. Reklamacije naj se kar možno kmalu vložijo in sicer pri županstvu. Somišljeniki, reklamacijska doba je **kratka a dragocena doba**. Poznejše reklamacije so brezuspešne.

Torej na delo!

Vsa pojasnila v tem oziru daje brezplačno pisarna dr. Trillerja in dr. Novaka v Ljubljani.

Dopisi.

Iz Blok. Od neke iz Kočevskega rajha je prišel v tukajšnje faro od

tam odsluženi dobro znani kaplan po imenu Tomaž Zabukovec nemir delat. Bločani so jako dobri in mirni ljudje, ker pa tega kaplana blagi mir v fari tako peče, gleda le na to, da bi napravil kolikor mogoče več zdražbe. Nikogar ne pusti v miru. Tudi hoče biti glavni nad občinim odborom, česar ne more doseči. Kdor se mu ne uklanja, ta je njegov največji sovražnik. To je dokazal letos pri izdaji velikonočnih spovednih listkov. Pri tem opravilu je imel opraviti s vsemi drugimi stvarmi, samo s tem ne, za kar je postavljen. Imel je tudi še mnogo govoriti o tukajšnji upravi vožne pošte, kar njega tudi ničesar ne briga. Ima tudi navado, ako ostane slučajno kak vernik zunaj cerkve, je hitro pripravljen dotičnega vleči za lase v cerkev. V šoli tepe otroke, da imajo strah pred njim kakor pred kako krvoločno zverino. V tej zadevi ima le srečo, da dosega še ni prišel na pravega, da bi mu dokazal, da je žaljenje in tepenje ljudi po sedanjih zakonih prepovedano in tudi kaznivo. Sedaj, ker se pripravlja za državnozbornske volitve, ima ta človek jako veliko opravila; je obletal že večkrat faro od hiše do hiše ter pripoveduje, da še ni končal, da ima še nekaj izpubljenih bacov, pa jih ne more najti. Priporočljivo bi bilo, ako vam še vendar ne da miru, ker hodi vedno po vaših hišah in kali hišni mir, da bi se kdo našel, da bi ga postavil pod kap. Ker se trudi toliko za agitacijo, ga še čaka plačilo, menda dobi faro v Robu, faranom robarske fare ga radi prepuščimo, vendar ga jim ne privoščimo, kajti zanje bo ta dušni pastir prava božja kazen. Enkrat je omenil na prižnici, da nekateri odhajajo iz gostilne iščejo ključko pri peči mesto pri vratih, ter da jim je peč pri odhodu na poti. V tem oziru se mora reči resnici na ljubo, je naš kaplan Tomaž prvi tistih, kajti prigradilo se je že mnogokrat, da je iskal steno sobe, ki mu je služila kot angel varuh, da ni njegovo blagoslovljeno, alkohola napolnjeno telo se zgrudilo na tla.

Iz Drage. Z ozirom na naše poročilo z dne 16. t. m. glede postopanja učiteljev v Dragi dovoljujemo si sledečo opazko. Dotični dopisnik je storil jako dobro delo, da je obelodanil dejstva, katera spadajo pravzaprav pred kazensko sodišče. Zdjaj bo primorana šolska oblast, stvar preiskati in gosposod učiteljem v Dragi občutljivo pojasniti, kar so zagrešili. Ker je dotični gospod dopisnik prezrl omeniti, da zadeva ne spada samo pred višje šolske oblasti, temveč tudi pred kazensko sodišče, dovolimo si opozoriti na to, ker ne želimo, da bi naši otroci ne imeli nikake zaščite pred surovostjo in razbojništvom nemških pseudokulturosov, še manj pa imamo željo, svoje otroke ščuvati, da bi se branili s silo. Vse učitelstvo pa prosimo, da nastopi energično pri višjih šolskih oblastih proti nastavljanju takih kolegov, kakor sta učitelja v Dragi. Nadalje moramo še tudi omeniti, da imajo v Novemkotu iste občine nekega učitelja Krečiča, bivšega dacoarja, kateremu je v zadnjem času greben tako zrastel, da misli imeti s poukom otrok premalo posla, ter si je izbral še drugo polje dela, funkcijonirati namreč v družbi z logarjem Künzлом kot agitator za prihodnje državnozbornske volitve. Ta mož, ki naj bi bil zadovoljen, da ga svet sploh pri miru pusti, začel se je zaletavati v stvari, katere ga sploh ne brigajo. Pri okrajnem šolskem svetu se mu je svoječasno obljubilo, da se mu ni treba bati, ker ni učiteljskokovnjak, da bi se ga kdaj odsta-

vilo od službe. Ker je baje neki knezov uslužbenec gospode pri okrajnem glavarstvu nalagal, da ima predsednik krajnega šolskega sveta gosp. Valentin Turk ml. do njega neko osebno mržnjo, ker si je učitelj Krečič napravil malo trgovino. Seveda gospodje pri okrajnem šolskem svetu niso vedeli, da preži v nešči koži tega gospoda jako svita in črna duša, katera bi si snala v kratkem izbrati morda enaki posel, kakršnega so si izbrali učitelji v Dragi, namreč poučevati otroke in občinstvo v razbojništvu in tolovajstvu. Opozarjamo vseh tega šolske oblasti na tega človeka ter pričakujemo, ako želijo z nami v sporazumljenu živeti, da bodo v najkrajšem času provzročile, da dobijo Novokotarji učitelja po poklicu, in sicer slovenske narodnosti, ter da se proti učiteljem v Dragi čim prej uvede preiskava, da dobita zasluženo kazen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. marca.

Gentleman dr. Šusteršič. Dr. Šusteršič je priredil v zadnjem času po deželi več shodov, na katerih je na naravnost brezstriden način napadal razne osebe, ki stoje v narodno-naprednem taboru. Na shodu preteklo nedeljo v Št. Petru na Krasu pa je vzel na piko gospoda Chama, ki mu je zlasti kot tajnik izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke trn v peti! Med drugim je rekel gosp. Chamu, da ga „narodno-napredna stranka pošilja okoli po javnih shodih kot doktorja, akoravno ni drugega, nego navaden šri-bar.“ No, g. Cham pa ni mož, ki bi si dal od koga kaj reči in naj bo to tudi sam dr. Ivan Šusteršič. Poslal je Šusteršiču svoja zastopnika. Na želje teh dveh, naj bi dr. Šusteršič imenoval v rešitev afere svoje zastopnike, je on to odklonil, rekoč: „Jaz se s takšnimi stvarmi sploh ne pečam.“ To je storil načelnik tiste stranke, ki je še nedavno tega v svojem glasilu „Slovenec“ dan za dnevom napadala dr. Tavčarja in ga ironično imenovala „gentleman“ samo za to, ker ni hotel dati dvakratnega zadoščenja v neki svoji častni aferi, v kar je bil le-ta po vseh veljavnih predpisih upravičen. Ali bo sedaj pošteni „Slovenec“ napadal tudi dr. Šusteršiča, in pisal o njegovem „gentlemanstvu“? Sedaj bodo seveda posvetoeni gospodje okrog „Slovenca“ stisnili rep, kričali kakor zbesneli derviši ter klicali državno pravdnštvo na pomoč, ker se je gosp. Cham drznal nastopiti proti vedomemu dr. Šusteršiču ter zahtevati od njega, da mu da primerno zadoščenje za izrečene žalitve. Vsak pošteni, ako uvidi, da je komu delal krivico, da žaljenca zadoščenje na ta ali drugi način, samo dr. Šusteršič je v tem oziru izjema: on žali, a ne da a priori nobenega zadoščenja. Vprašamo, ali je tako postopanje gentlemansko? Sicer je pa ta afera tudi tako rešena za gosp. Chama častno, kar se pa za dr. Šusteršiča ne more trditi. Na izrečno željo g. Chama priobču-

jemo enostranski zapisnik, ki sta ga njegova zastopnika sestavila s ozirom na dr. Šusteršičevo odklonitev. Dotični zapisnik slove:

Zapisnik, sestavljen v častni zadevi med g. Arnoštom Chamom, abs. jur. in g. dr. Ivanom Šusteršičem v Ljubljani dne 29. marca 1907 ob 2. uri popoldne. Gospod Cham je zvečelo dne 29. marca 1907 iz nekega vira, da je izjavil g. dr. Šusteršič na javnem shodu v Št. Petru na Krasu dne 24. marca 1907, da pošilja narodno-napredna stranka gosp. Chama okoli po javnih shodih kot doktorja, akoravno ni drugega nego navaden šri-bar. Podpisana zastopnika sta prišla dne 29. t. m. ob 1/2. popoldne v stanovanje g. dr. Šusteršiča in sta zahtevala, naj v tej stvari imenuje svoje zastopnike. Ker je g. dr. Ivan Šusteršič izjavil podpisanim zastopnikom: „Jaz se s takšnimi stvarmi sploh ne pečam“, smatrata le-ta to zadevo za svojega klijenta za častno rešeno. Sicer sta pa podpisana zastopnika po naknadnih informacijah mnenja, da g. dr. Šusteršič sploh ni sposoben, dati satisfakcije in sicer: 1.) Ker ni reagiral g. dr. Šusteršič na pismo g. prof. Šukljeta (pisano dne 25. februarja 1884 akad. društvu „Slovenija“, v katerem je pod častno besedo g. dr. Šusteršiču očitil, da je neka njegova pod častno besedo izrečena trditve „denunciacija“, gola in hudobna laž. 2.) Ker je sodišče v njegovi aferi z županom Svetlinom v zadevi Tomaževe žindre v vseh instancah oprostilo g. Svetlina, ki je dr. Šusteršiču očitil, da ima od žindre uma-zane roke in s tem proglasilo dr. Šusteršičevo čast kot omadeževano. 3.) Ker ni zahteval zadoščenja na žalitve, izrečene mu v seji poslanske zbornice meseca maja 1906. 4.) Ker je iz izjave g. Josipa Prosenca, ležeče med sodnimi akti pri okrajnem sodišču v Celju, pod števil. Pr. 3/I razvidno, da je g. dr. Šusteršič v svoji izjavi v „Slovenec“ dne 1. junija 1895 v zadevi ljubljanskih občinskih volitev javno in vedoma pisal neresnico; in 5.) ker je g. dr. Šusteršič g. grofu Barbotu odrekal satisfakcijo in ni niti hotel privoliti v to, da bi častni sod preiskal, dali je on (g. dr. Šusteršič) sposoben dati zadoščenja. Sklenjeno in potrjeno v Ljubljani, dne 29. marca 1907.

Socijalni demokratje prirede v ponedeljek v „Mestnem domu“ shod, na katerem nastopita poleg Et. Kristana kot govornika tudi Ivan Cankar in dr. A. Drmota, kar bo zanimalo tudi marsikakega nescijalista.

Šuklje in duhovniki. Spokorjeni grešnik hofrat Šuklje se sicer dela silno pobožnega in fanatično klerikalnega, a zaupanja si pri duhovnikih le še ni pridobil. Dokaz tega je izjava župnika v Mirni peči. Ta

Dalje v prilogi.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Časa bridkosti, ki je bila usojena Andreju Kržanu, še ni bila izpraznjena. S tem, da je hotel Kržan samega sebe žrtvovati, da zagotovi beneški republiki pomoč piratov in reši Famagusto, ni bilo Bragadinu še nič pomagano. Kržan je pač privolil, da ga izroči Bragadino sinu piratskega kralja, ali Bragadino tega ni mogel in ni smel storiti, dokler je bil Kržan beneški oficir. Ker je Bragadino vedel, da Kržan ne bo izdal vojvodinje Asunte, je bil preskrbel tudi za ta slučaj in sklical vojni svet, ki je bil v vojašnici že polnoštevilno zbran, ko sta se Bragadino in Kržan pojavila na vratih.

Tesno je bilo Kržanu pri srou, ko so ga obstopili štirje vojaki in mu vzeli meč, ki ga je vedno častno nosil, ter mu dali na roke težko verigo, zakaj obtoženci so morali stati pred vojnimi sodiščem okovani v železje in to se jim ni snelo, dokler ni bila sodba izvršena.

Bragadino je kot najvišji zastopnik beneške republike prevzel predsedstvo vojnega sodišča, dočim je stari general Trevisani zastopal obtožbo, ki jo je prečital tako tiho, kakor bi mu od ginjenosti zastajala sapa.

— Kapitan Andrej Kržan, ali ste razumeli obtožbo? je vprašal Bragadino. Obdolženi ste, da ste samolastno odpeljali zakonsko ženo Ladislava Gjačiča, posestnika ladij in podanika beneške republike, ter da jo zadržujete in skrivate pred njenim možem. Se-li čutite krivega?

— Ne!

— Veste pa, da je žena Ladislava Gjačiča s svojim možem pravilno in zakonitoveljavno poročena, da je svojemu možu utekla in vi tudi veste, kje da sedež biva.

— Da!

— Po veljavnih zakonih beneške republike ste dolžni pomagati oblastem, da vrne Ladislavu Gjačiču njegovo ženo in dolžni ste povedati, kje da se mudi Asunta Gjačičeva.

— Tega ne povem

— Opominjam vas, kapitan Kržan, da je to vaša dolžnost in da

storite dvojno udodelstvo, če te dolžnosti ne izpolnite, ker zadržujete Ladislavu Gjačiču njegovo ženo in ker se nečete kot oficir pokoriti povelju vojnega sodišča. Pozivljem vas torej še enkrat, da poveste skrivališče Asunte Gjačičeve, sicer vas zadene zakonita kazen.

— Izjavil sem že, da bivališča vojvodinje Asunte dell Ferro ne izdam, je s trdim glasom rekel Kržan. Ne izdam ga, naj se zgodi z mano karkoli.

— Zdjaj je vstal general Trevisani. Utemeljel je na kratko obtožbo in predlagal, naj obsodi vojno sodišče kapitana Andreja plemiča Kržana na degradacijo in na smrt zaradi nepokorščine in zadrževanja zakonske žene Ladislava Gjačiča.

Sodni dvor se je le nekaj trenutkov posvetoval, potem je Bragadino razglasil sodbo: Vojno sodišče obsoja, uvažeje olajševalne okolščine, kapitana Andreja Kržana na sramotno degradacijo in izbacenju iz beneške armade.

Obsodba na degradacijo je Kržana pač zbolela v dno duše, a vdal se je brez ugovora. Vojaki so ga pe-

ljali na dvorišče, kjer je stal Kržanov polk in tam se je izvršila degradacija po takratnem skrajno sramotnem običaju. Krvnik je strgal Kržanu našive in zlomil orlovo pero, ki ga je nosil na klobuku, potem pa ga udaril s palico trikrat po hrbtu v potrdilo, da je postal brezčasten. Vojstvo se je potem razšlo, Kržana pa je straža odpeljala v ječo, kjer se mu je naznanilo, da ostane toliko časa, dokler ne pride povelje, ga izgnati iz tabora.

Onemogel od žalosti in od bolesti se je vrgel Kržan na trdo svoje ležišče. Rekel je, da mu je treba skleniti življenje, a bolj kot to, ga je bolela sramota, ki jo je užakal ta dan. Zaveš, da pojde morda v strašno trpljenje in v gotovo smrt kot osramočen in brezčasten človek, mu je trgal srce tako, da ni mogel zadržati svojih solza. Edina tolažba mu je bila, da bo znala vojvodinja Asunta ceniti njegovo žrtve in da bo iz te žrtve spoznala velikost njegove ljubezni.

Proti večeru so se naenkrat odprla vrata in v Kržanovo ječo je vstopil Ladislav Gjačič, s katerim je prišel Antonio Bragadino.

— Ne čudite se temu obisku prijatelj, je rekel Bragadino. Sree mi velevala, da moram vse storiti, kar je v mojih močeh, da vas rešim. Zdjaj je še čas za to.

— Meni ni pomagati, je odločno izjavil Kržan in vsak poskus je odveč.

— Še vam je pomagati. Poslušajte, kaj vam pove Ladislav Gjačič in premislite dobro njegove ponudbe. Časa imate še dovolj.

— Kako to? je vprašal Kržan ves začuden. Ali me hočete zdaj še po ječah mrcvariti?

— Gjačič je obljubil, da pride tekom štirinajstih dni njegov oče s svojim brodom. Toliko časa ostane Gjačič moj jetnik in če ne izpolni svoje obljube, zapade smrti in vešalih. Tisti dan pa, ko pride Gjačičev oče s svojim brodom, pošljem vas po podzemskem rovu iz Famaguste do kraja, ki ga je določil Gjačič. Tam vas izpusti beneško vojaštvo in kaj stori potem Gjačič z vami, to je njegova stvar. Verjemite mi, prijatelj, da me boli srce, kakor še nikdar, ali kar sem storil, sem moral storiti v korist domovine in moji skrbi izročene prebivalstva.

je napram odnotnemu županu gosp. Špendalu odločno izjavil, da bi on nikdar ne volil Šukljeta, ker ga predobro pozna, a da bo zanj glasoval, ker je v to prisiljen.

— **Kandidata Gostinčarja velikonočne presenečenje.** Bridka je včasih usoda kandidatov, ali najbrž kaj se vendar, če se ljudje iz njega norca delajo. Tako se godi sedaj Gostinčarja. Kar smili se nam, revež, tako bremensko se delajo ljudje norca iz njega v prozi, v verzih in v podobah. Tako kroži po Notranjskem naslednja pesem:

Pesem o klerikalnem kandidatu Gostinčarju.

Kandidata ne poznate Krekovega? Tu imate! — Vam Gostinčar je močilo kratkih krač, debelih lic, klepetavega jezika — po župniščih vedno stika. Dober to je kandidat za ljubljanski lemenat, a, za notranjskega kmeta on preslabo se pometa. V Šusteršiča posojilni dan za dnevom mož ta silni kruhka prav mlo prosi, sobe čedi, pisma nosi. Čvrsto po Ljubljani skače, črne vse obliže hlače. Ni-li Notranjska zavedna boljšega poslanca vredna? Naj ljubljanska tolsta raca res zastopnik je Logatca, Cerknice tako prostrane, Idrje vsepovedno znane, lepe vrhniške poljane? Koder ljudski glas le sega, kje nevolje se razlega. Vse prisega svoji časti, da Gostinčar mora pasti!

Tudi se razširja nekaj karikatur, na katerih ima Gostinčar ušesa tako zoologično izvedena, kakor v „Asinu“ rimski papež. Ljudje si dovoljujejo še drugih vsakovrstnih šal. Tako je dobil Gostinčar za velikonočne praznike po pošti poslan velik zveženj. Kar vidimo ga v duhu, kako ga je otipaval, je li notri kaka mastna šunka ali kaj. A v zveženju ni bilo ne šunke, ne klobas, ne potice, — v zveženju je dobil Gostinčar za velikonočne piruhe — staro brezovo metlo. Ubogi kandidat!

— **Glas iz Senožeč.** V „Slovenec“ od 28. t. m. čitamo, da se je temu „brzobjavno“ naznanilo, da ni bilo v Senožečah 25. t. m. volilnega shoda narodne kmetijske stranke. Dopisun vika poln veselja, kakšen pones je to za klerikalno kliko in sanjari o strahu kmetijske stranke, katera se ni upala prirediti shoda v Senožečah. Res, otročaji ste! Na shod v Senožečah za sedaj še nihče naših misli ni, listi so ga pomotoma objavili! Povemo vam pa, vi zlikovci, farški podrepaniki in izsesalci kmetijskega življa prav na uho, da vam bode shod, katerega bode priredila (gotovo pred volitvami) kmetiska stranka v Senožečah, kar sapa zaprl in vaš ponos, vse otroško vriskanje se bode spremenilo v tužno razočaranje, in vas bode smet, ker videli bodete, da se vas kmet otreša, da postaja zaveden in da je sit duhovskega komandiranja. Ni

Bragadino je zapustil ječo; Kržan in Ladislav sta ostala sama.

— Kaj mi imate povedati, je vprašal Kržan prvi in sicer z neko nestrpnostjo, ker je itak vedel, da ne bo ta pogovor imel nobenega uspeha. Če hočete izvedeti od mene, kje biva vojvodinja Asunta, bo pogovor pač odveč, kajti tega niti v trenutku sodbe na sramotno degradacijo in izbačenje iz armade nisem hotel povedati.

Ladislav Gjačič je bil sam pogumen mož in je spoštoval pogum tudi pri drugih. Kržan mu je imponiral, ali njegovo hrepenenje, da se osveti Asunti, je bilo tako močno, da je zadušilo v njem vse boljše čute. Vrh tega ni imel pravega smisla za čast. Bil je razbojnik in razbojniški so bili njegovi pojmi. Sodil je, da Kržan samo zato neče izdati Asunte, ker jo ljubi, ni pa slutil, da mu branijo tudi njegovi nazori o moški časti izdati vojvodinjo.

— Izprosil sem si od proveditorja dovoljenje za ta razgovor, je rekel Gjačič, ker nimam od vas nobenega

še tal v Senožečah sa vaše gonje, kmet dobro pozna črne osrečevalce in jim bode tudi na dan shoda in še bolj na dan volitve pokazal, kje je njih mesto. Pridite vi donosneži, pokazat se s svojim kandidatom, pridite! Ako rabite še kaj soli — saj vemo, da jo imate proklete malo — vam jo bomo mi nekoliko dali, samo to vas prosimo, da ne naredite shoda v najožjem krogu zaupnikov — ker vas bode drugače premalo — ampak kakor se „ponosnemu“ spodobi, javni, vsakemu pristopen shod. Torej do svidenja tu in tam!

— **Klerikalni shod v Rakitnu.** Dne 24. t. m. se je vršil pri nas shod, ki ga je sklical Gostinčar. Na shodu je bilo okrog 30 udeležencev. Ko so v nedeljo popoldne v cerkvi odmolili križev pot, so se pomikali iz cerkve proti šoli, kamor je bil shod sklican, župnik Juvaneč in gospod kandidat naprej, za njima pa klerikalni sparoma kakor v procesiji. Zvonilo jim je pa s kravjimi zvonci in žvižgalo jim je tako, da se je Gostinčar kar tresel. Kmetom je obetal, da bo kot poslanec storil za nje mnogo dobrega in da ko bo kot poslanec prišel zopet v Rakitno, da se mu ne bo treba odkrivati. Predaleč je za poslanca, če bo hodil tako daleč križev pot molit.

— **Volilni imenik v Trbovljah** izkazuje v tej občini 2500 volilcev. To je na Spodnjem Štajerskem za Mariborom menda največja občina, ki šteje največ volilcev. V Ptaju je samo nekaj nad 600 volilcev.

— **Celjski kapucin kot volilni agitator.** Nekaj ugledni kmet je bil te dni pri kapucinu, ki sedi v spovednici pod korom celjske kapucinske cerkve, pri spovedi. Mesto, da bi se dotični kapucinec-spovednik bavil s spovedniškimi zadevami, je začel kmeta obdelovati zaradi prihodnjih državnozborskih volitev in mu toplo priporočal, da naj voli za kmetijskega poslanca finančnega uradnika dr. Povaleja ter naj dotični kmet tudi med sosedji deluje na to. Kmet je ves razburjen zapustil spovednico in ker se volilno hujskanje v spovednici ne smatra kot spovedniška tajnost, je ta dogodek naznanil svojim znancom, katerih se je vsled te kapucinske neaktivnosti polastilo enako razburjenje. Torej tudi kapucini, ki živijo od milodarjev domačih kmetov, zlorablja spovednico za politične hujskajoče namene! Tudi ti hočejo ubogega kmeta, ki jih redi, komandirati in tlačiti? Kaj pa če bi mi kmetje kapucinom, kadar hodijo v jenskem času od hiše do hiše nabirali milodare za samostan, pokazali vrata? Patri naj dobro pomislijo, kaj delajo, in naj vedo, da se tudi kmetje lahko zbude iz večstoletnega spanja!

— **Dr. Benkovič**, ki je edini odvetnik na Štajerskem, ki se je brez-pogojno vpregel v dr. Korošec klerikalni jarem, se namerava po volitvah preseliti v Maribor, da bo bliže Korošcu in kanonikom, ki se baje že sedaj trudijo, da bi mu preskrbeli mesto pravnega zastopnika mariborske „Posojilnice“. No, Brežičani se po njem ne bodo jokali!

sovrastva in bi se rad z vami izlepa poravnal. Vrnite mi moje ženo. Prej ali slej jo gotovo dobim, kajti zasledoval in iskal jo bom, dokler bom živ in dobim jo v roke, če bi sedela na prestolu beneškega doža. Vi ste pač v stanu, preprečiti za nekaj časa moje maševanje, onemogočiti pa ga ne morete. Jaz pač občudujem vašo požrtvovalnost, ali pojmiti je ne morem.

— Tega tudi ni treba, je menil z vsem svojem plemiškim ponosom Andrej Kržan, meni zadostuje zavest, da ravnam prav.

— Čemu se hočete žrtvovati? je po kratkem molku vprašal Gjačič. Mojega namena ne morete preprečiti. Lahko si mislite, da bom poskusil vse, kar je mogoče, da vas prisilim, povedati mi, kje je moja žena. Trpinčil vas bom, če bo treba, na vse načine. Tedne in tedne vas bom mučil. Trpeli bodete najgroznejše muke, trpeli toliko časa, da bodete od bolečin umrli.

— Pripravljen sem na to, je mirno odgovoril Kržan, a vzlic temu ne povem, kje je vojvodinja Asunta. — Premislite si to, plemič Kržan.

— **Previdni dr. Benkovič.** Klerikalni kandidat v brežiškem okraju dr. Benkovič se v svojem glasilu „Posavski Straži“ na vse pretege hvali, koliko da je že storil za Brežice in brežiški okraj. Da bi ga volili bolj spoznali, priobčuje v zadnji številki tudi svoj — životopis. V tem životopisu pravi med drugim: „Po praksi, dovršeni v Trstu, Gorici in Celovcu, je prevzel sredi leta 1905. odvetniško pisarno v Brežicah.“ Zakaj pa, g. doktor, ne poveste, da ste dolgo časa prakticirali kot koncipijent v pisarni dr. Ivana Šusteršiča v Ljubljani? Ali se bojite to povedati? Previdnost je pač povsod dobra, kaj ne?! Firma dr. Šusteršič pač ni na dobrem glasu na Štajerskem, zato jo je treba zamolčati!

— **Dr. Povalej in zloraba finančnih uslužbencev.** Zopet smo izvedeli iz ust finančnega uslužbenca v vranskem okraju, da se je vsem finančnim uslužbencem zabičilo pritiskati na volilce v prid dr. Povaleja. Vemo imenoma za gospoda, ki je zakrivil to zlorabljanje službe finančnih uslužbencev. Pri prvi novi priliki neusmiljeno objavimo njega ime in naj posledice sebi pripiše. Tu ni prijateljstva! Volilci, ne dajte na sebe vplivati finančnih uslužbencev.

— **Še enkrat Kresnik.** Iz slovenskega Štajerja se nam piše: O zloglasnem Kresniku, kateremu se je poveril pouk iz slovenščine na deželni meščanski šoli, ki je vendar v prvi vrsti namenjena slovenskim deželanom, se je v cenjenem vašem listu že opetovano pisalo. Tudi apel na naše deželne poslance, naj o tej zadevi interelirajo, je našel odmev in vaš list si je tozadevno gotovo stekel zaslug. Poslanec Roš in tovariši so radi Kresnika interelirali v dež. zbornici štajerski in v seji dne 22. marca t. l. je na to interelacijo odgovoril dež. odbornik dr. Hoffmann-Wellenhof, češ, da učni red za deželne meščanske šole na Štajerskem ne zahteva za poučevanje slovenščine — učne usposobljenosti! Zdaj pa vemo! Lep učni red to! Za vsak drug jezik je za poučevanje treba usposobljenosti, le za slovenščino ne. In s takim odgovorom so se zadovoljili naši poslanci!! Škandalozno je že, kako se nas slovenske deželane in davkoplačevalce bagatelizuje, ponižuje, sramoti in oškoduje. Rodoljubi se kriči srce nad takim izzivajočim počenjanjem. — Za poučevanje slovenščine na dež. zavodu tedaj je dober vsak šušmar, in če je vrhu tega tudi osebno omadeževan in v zasebnem življenju vsestransko kompromitovan. To je škandal, da ga ni večega. Mi Slovenci in davkoplačevalci zahtevamo, da naš dež. odbor štajerski zastran Kresnika ukrene, kar po pravici mora in kar bi bil že davnaj ukreniti moral. Mi od te zahteve ne odjenjamo in ne bomo odjenjali. Sicer pa o tej zadevi še nismo rekli zadnje. Prišli bomo z zanimivimi podrobnostmi, da bode širše občinstvo izvedelo, kakšne baže ljudi na-

stavja naš velevalni deželni odbor za učitelje naših slovenskih mladini.

— **Žalostnemu kaplanu in petrovškemu katehetu dr. J. Jančiču,** čigar mera je že davno polna, se je vendar enkrat strgala krinka raz obraza. Poročilo „Slov. Naroda“ z dne 23. t. m., da je ob 4. uri zjutraj zapustila hči nekega domačina kaplanovo spalno sobo, kar se z več pričami izkaže, ni samo v Žalcu, ampak po vsej fari in po vsej Štajerski dolini povzročila veliko razburjenje in splošno izvanredno pozornost. Navedeni kaplan je že davno prekorajčil skrajne meje vsega dovoljenega. Ko je bil odstranjen njegov prednik, ker je žalake in petrovške občane s prižnice napadal, ko niso volili dr. Korošca, je prišel navedeni kaplan Jančič kot drugi kaplan in „petrovški katehet“ v Žalec. S sladkomilim govorjenjem je takoj poskusil prikupiti se ljudem, vtihotapil se v nekatere rodbine, v društva in takó dalje in se tihoma trudil vplivati po svoje na prebivalstvo in na različne merodajne in vzgledne osebe. Ko je mislil, da se je že nekoliko utrdil v žalski župniji, pa je privlekel v Žalec in Petrovče svojega generala, nadutega dr. Korošca, ki pa je s svojim vsiljivim nastopom v obeh krajih popolnoma pogorel; in dr. Jančič se je prepričal, da v Žalcu in okolici niso tla za njegovo zahrbtno hujskajoče delovanje. Iz strastne jeze, da se Jančiču ni posrečila njegova nakana zoper tukajšnje ljudstvo, je ta katoliški duhovnik takoj ukrenil nekaj posebnega. Po Koroščevem porazu se je začela v klerikalnih listih divja gonja zoper naše velezaslužne in občesplošne domačine in ves klerikalno-agitacijski aparat je začel „delati“, namreč sejati prepri in razpor med ljudstvo, ometavati naše poštene moze z blatom, jih grdit v lažni in obrekovanji z namenom osramotiti vsakega, kateri ne leze Korošec-Jančičevi bandi pod kuto in kateri noče pomagati tem sebičnim in nadalje tlačiti naše ubogo pošteno domače ljudstvo. In kaplan dr. Jančič, kateremu bi moralo biti kot katehetu znano, da so laži, obrekovanja, zahrbtni napadi in „druga djanja“ veliki grehi, hodi med ljudstvom s predznim čelom okoli ravno tako, kakor bi bilo „vse“ prav, kar nekateri „gospodje“ duhovnega stanu Jančič-Korošceve vrste ukrenejo! Znano je, da hoče dr. Jančič komandirati v naših domačih družtvih, razširiti svoje hujskajoče klerikalne liste in s tem vsejati na mesto prejšnje sloge razpor med domačini; znano je, da je navedeni kaplan tudi zadnjič, ko je dr. Korošec prenočeval v žalskem župništvu in ko so tamkaj imeli ponočno bojno posvetovanje zaradi bodočih volitev imel glavno vlogo duhovniškega hujskaka. Dalje vedo vsi, da hoče Jančič imeti v žalskem župnišču merodajno besedo, navedeni kaplan je pa tudi obče znan kot „deklinač“ prve vrste. Tako v Žalcu, kakor v Petrovčah je izvalil „v imenu Kristusa“ (To je vendar škandal! Opomba uredništva.) v svojo bližino — in sicer v Žalcu pod imenom „pevskega društva“, v Petrovčah pa kot „deklinaško društvo“ — šoli odrasle deklice, da jih po svoje vzgoji. Mladi kaplan s svojim hinavskim sladkomilo-okroglim obrazom, s svojimi črnimi očmi in dobro izrejenim telesom se v prostih urah zabava sredi „rožnega venca“ svojih mladih deklet. V teh sladkih urah se počije „sauber gospod“ od svojega „vse časti vrednega političnega delovanja“ in pozabi za nekaj časa „ves trud in vso skrb vsakdanjega življenja“! In uspehi kronajo njegovo tozadevno delovanje!! Od dne do dne pa se širi med našim ljudstvom glas: Kaplana dr. Jančiča ne maramo več v našem kraju; dr. Jančič mora proč, če ne z lepa pa z grda! Mi hočemo kaplana, kateri je pošten, miren in častivreden duhovnik.

— **Proti novemu deželnozbornemu volilnemu redu na Gorickem.** Starešinstvo v Kobaridu je sprejelo sledeči sklep: Občinsko starešinstvo trga Kobarid enoglasno protestira proti tako krivičnemu razširjenju volilne pravice, kakršna je bila z ozirom na $\frac{2}{3}$ večino slovenskega prebivalstva dežele sprejeta v

stavja naš velevalni deželni odbor za učitelje naših slovenskih mladini.

— **Starešinstvo v Ajdovščini** je sklenilo poslati na vlado resolucijo, v kateri se zahteva, naj se krivični in Slovence naravnost žaleči deželnozborni volilni red, ki ga je sklenil gorški deželni zbor, ne sankcionira; zahteva se ob enem, da se spremeni stari volilnik na podlagi splošne in enake volilne pravice.

— **„Slovenec“ najbolje informiran list na Slovenskem.** Škofov list se kaj rad baha, da ga ni naslovenskem jugu bolje informiranega lista nego je on — „Slovenec“, ki ima svoje poročevalce povsod v vseh kotih in ki ima vsled tega „originalna“ poročila o vseh še tako skritih, a za javnost seveda vlezanimih dogodkih po vsem širnem svetu. Nedavno tega je priobčil „Rusko pismo“, datirano iz Petrograda, na katero je še posebe opozoril čitatelje, češ, da ga je napisal neki odlični Rus — njegov korespondent. Mi smo se tej bahariji smejali, ker smo že a priori vedeli, da je dotično „Rusko pismo“ napisal nekdo ne v Petrogradu, pač pa tu v Ljubljani v za-tišju „Slovenčevega“ uredništva. A o dotičnem „Ruskem pismu“ vemo še več! Znano je nam namreč, da pismo niti ni docela zrastlo na „Slovenčevem“ zelniku. Nekdo, imena ne bomo navajali, je dobil vpogled v spis, ki je bil prvotno namenjen za „Dom in Svet“. Ker pa avtor ni dovolil, da bi se mu črtala njegova neugodna sodba o delovanju krščanskih misijonarjev, se spis ni priobčil, pač pa si je dotični „nekdo“ izpisal avtorjeva izvajanja o vzrokih rusko-japonske vojne in jih porabil v svojem originalnem „Ruskem pismu“. Dotična razprava nosi naslov „Gospodarski momenti v svetovni politiki“, ker nam je bila dana na razpolago, mimogrede omenjamo, že pred enim mesecem, smo jo priobčili pretekli teden. Čitatelji lahko primerjajo dotične odstavke v njej o rusko-japonski vojni z izvajanja v „Ruskem pismu“ in se bodo prepričali, v koliko so izvajanja „Slovenčevega“ petrogradskega dopisnika originalna.

— **Kriza v družbi sv. Cirila in Metoda.** Od popolnoma verodostojne strani se nam piše: Morda je na odstop monsignora Zupana res kaj vplivalo, da ni mogel doseči, da bi šel družbeni uradnik, župnik Berce, prosit škofa odpustkanja, toda v odboru ni kaj takega predlagal. Monsignor Zupan je odstopil, ker se ni strinjal s sklepom, ki ga je storil odbor gledenotranjega poslovanja naše šolske družbe.

— **Čudno postopanje.** V Ljubljani v najboljšem spominu ostali gosp. Karel Wenger, sedaj deželnozborni svetnik v pokouju v Statthofenu (bavarsko-avstrijsko-solnograška meja), je bil vkljub vsem zaprekam vpisan v listino zagovornikov za področje nadsodišča na Dunaju in se je njega vpis med odvetnike zakasnil vsled neverjetnih uradnih poročil iz Ljubljane na odvetniško komoro v Linceu, ki mu je zabranila ta vpis, češ, da svetnik Wenger ni dovolj zaupanja vreden (!), proglasili so ga namreč kot nekdanjega političnega agitatorja. Zares, take obsodbe po lastnih ljudeh vendar nikdar ni zaslužil g. svetnik Wenger, ki je živel 13 let v Ljubljani kot pravičen, vsestransko zaupanje uživajoč sodnik. Čudne razmere!

— **Novo beračenje.** Ni in ni konca vednega beračenja raznih redovnikov domačih in tujih med našim slovenskim narodom. Kot pijavke so dan za dnevom na njem, pijejo mu njegovo srčno kri, dokler ne omaga pod nebrojnimi dobrimi deli za večni blagor svoj in za časn blagor duhovnih pastirjev. Na Slovence so jo zdaj udarili nemški benediktinci olivetanskega samostana na Tancenbergu na Koroškem. V medenih besedah sestavljeno okrožnico pošiljajo po vsem slovenskem svetu in oznanjajo, da so si ustanovili mašno družbo „v čast brezmadežne spočete Matere Božje Marije in v tolažbo vernih duš v vicih.“ Član postane vsak, kdor plača 1 K ali 1 marko ali 1 frank, kdor pa pridobi mašni družbi 15 članov, je deležen nje duhovnih dobičkov, ne da bi mu bilo treba plačati kake uduine.

Zato pa dasebere šest maš vsak dan do konca dni v imenovanem samostanu v namen, v katerega je ustanovljena mašna družba. Predvsem moramo poudariti, da je navadna laž, če pravi vodstvo olivetanskega samostana na Tancenbergu, da je družba ustanovljena „v čast brezmadežno spočete Matere Božje Marije in v tolažbo vernih duš v vicah.“ Resnica je, da je ta mašna družba ustanovljena zato, ker benediktincem na Tancenbergu manjka plačanih maš in ker jih zastoj nečje brati. Mašna družba je ustanovljena le in samo izključno zaradi denarja! Ako bi bila pobožnim benediktincem res toliko mar čast matere božje in tolažba vernih duš v vicah, bi brali maše v ta namen **zastonj**, ne pa fehtarili zato krone, marke ali franke. Do tega prepričanja pride menda pač vsak, kdor zna šteti do pet! Da bi razpošiljatelj okrožnice imeli večji uspeh med Slovenci, katere smatrajo za prebito zarukane, sklicujejo se na blagoslov papeža Leona XIII., ki je „iz vsega srca“ blagoslovil njih mašno družbo. Pripominjamo, da vsak tak papežev blagoslov, katerega je deležno slovensko ljudstvo, stane to par tisoč kron, dočim ga papež dobi čisto zastonj od Boga. Da ima mašna družba cerkveno odobrenje, ni prav nič čudnega, ker cerkev je doslej potrdila pač vsako družbo, od katere je pričakovala, da bo imela kolosalen dobiček. Mislimo, da na Slovenskem ne bo nikogar, ki bi podpiral lene nemške menihe in to tem manj, ker imamo domačih kutarjev že zdavnaj preveč. Za katoliško cerkev je dovolj žalostno, da ima vedno toliko duš iz vic reševati. Vzrok tega je, ker katoliška duhovščina bere maše za denar in ne za duše v vicah. Ako bi duhovniki za maše, ki so namenjene dušam v vicah, ne zahtevali nobenega denarja, bi se že zdavnaj vse duše veselile večnega nebeškega veselja.

— **Katoliške bukvice ne gredo v denar.** Klerikalci so se vrgli na literaturo, a vzlic vsemu brupnemu bobnanju po klerikalnih listih, vključ vsem osebnim priporočilom duhovščine ljudje nočejo brati tistih suhoparnosti in pošiljajo knjižice nazaj! Da blago ne gre v denar tako, kot se je želelo in upalo, dokazuje vest v „Slovenca“ in „Domoljubu“, da se vsled pomanjkanja prostora v „Katoliški bukvarni“ prodaja „Nevesta Kristusova“ veliko ceneje, kot se je doslej, pa tudi „Pot v nebesa“ je mnogo cenejša zadnji čas, dasi se pride z isto hitrostjo in komodnostjo tja. Da pa v katoliškem duhu pisane povesti ne gredo in ne gredo v denar, je najboljši dokaz to, da se prevajalcem dotičnih povesti obljubljeni plačila ne izplačujejo. Neki visokošolec, ki strada na Dunaju, da se skozi njega vidi, je prestavil tako „katoliško“ povest. Obljubljenih mu je bilo za to 50 goldinarjev. Ko je poslal rokopies šenklaški gospodi in ponižno poprosil za obljubljeni znesek, ni niti odgovora dobil, kaj šele denar. Pisal je vdrugič in se skliceval na svoj obupen položaj, a ušesa šenklaške duhovščine so bila gluha. Šele na tretje pisanje je dobil 20 goldinarjev s pripombo, da ostali znesek dobi, česa bo knjiga dobro razpečevala! Bedni visokošolec se je obrisal za 30 goldinarjev in izgubil vse upanje, da bi jih kdaj dobil, tudi če bi se knjiga dobro razpečevala. Človeka izžemati, to res znajo naši klerikalci, a svojih obljub ne znajo spolniti.

— **Držimo se narodnih trgovcev in obrtnikov.** Dajmo jim njih vsakdanji kruh! Biti nam bi morale te besede iz pravega bratstva in človekoljubja glavna in edina deviza do obstanka in napredka našega narodnega trgovstva, katero je prevažen faktor za narod. Dati obstanek in napredek našim rojakom, žal, našim narodnim mučnikom med lastnim narodom, da bi mi gledali s ponosom na naš ponos, doseči to pri nas Slovincih z lahka, z lepa ali z lastnega

načrta, je absolutno nemogoče. Naj se govori in stavlja druge narode za vzor in zgled pri nas — vse zaman, ker le tujcem sreče svit se žari. — Kako so Čehi bojkotirali Nemce, kako so si s tem postavljali domača svoja narodna ognjišča in vplivali na procvit narodnega trgovstva češkega. Niso in ne ozirajo se na osebnosti in simpatije nemških trgovcev, temveč vse, kar je na njihovi zemlji, mora biti le njihovega pokolenja gospodar in nihče drugi. Brezobzirno, fenergično in naravnost strašno je bilo nastopanje Čehov vsekdar v teh slučajih. Dasi sta bila tudi Nemec in Čeh prijatelja, vendar ni smel prijatelj Čeh kupiti pri Nemcu in tako so se dobili slučaj, da je iz usmiljenja skrivaj kaj kupil in skrbel, da je kaj poprodal in ga s tem otel hitrega bankerota. Nemci so bili prisiljeni zapuščati prostore in skoraj krošnjariji in vendar ni nič pomagalo. In danes je na površju gospodar sin češkega naroda, klanjati se treba bratom Čehom vsled te dobre lastnosti. In pri nas, kako je in kdo je gospodar? Naj se začne na glavnem trgu pri vogalu in naprej po Ljubljani, povsod le srambe germanstva in povsod le zatiranje slovenskih dobrih moči, kateri žal ne morejo in ne bodo prišli še kmalu do takih mest in plač, kakršne uživajo tuji, slabi, slovenskega jezika neznajoči ljudje. — In od nas vzdržani trgovci postopajo neusmiljeno z domačini, zakar se hrani nebroj gradiva in dan plačila tudi med dobrim narodom slovenskim ne izostane. Zategadelj se apeluje na slavno občinstvo, da jemlje vse in vsekdar le narodnost v poštev in naj se drži vsak posameznik kakor tudi engrosisti gesla „svoji k svojim“, ker le v tem in s tem se doseže blagor naroda in pospešuje moč in procvit našega narodnega trgovstva.

M. F.
— **Sodni izpit** je napravil gosp. Josip Simčič, avskultant v Trstu.

— **Imenovanje.** Gospod Josip Šircelj je imenovan revizorjem južne železnice.

— **Imenovanje v gozdarski službi.** Gozdar Fr. Rupnik v Gorici je postal gozdarski svetnik.

— **Za častnega meščana idrijskega** je bil v slavnostni občinski seji mestnega obč. sveta Idrije izvoljen soglasno g. Hinko Sturm, ondotni okrajni sodnik, ker se je krepko potegoval za idrijske koristi.

— **Slovenska drama na gostovanju v Gorici.** Člani slovenske drame prirede pod pokroviteljstvom „Narodne prosvete“ v Gorici več predstav, in sicer v dvorani „Trgovskega doma“. Igrale se bodo naslednje igre: Dne 6. aprila (sobota) „Elga“, sanjska drama v 7 prizorih, spisal Gerhard Hauptmann. Dne 7. aprila (nedeljo) „Na letovišču“, burka v treh dejanjih, spisal Josip Stolz. Dne 9. aprila (torek) „Potopljene zvon“, dramatska bajka v petih dejanjih, spisal G. Hauptmann. Sodelujoči člani: režiserja V. Taborsky in A. Verovšek. Impresario: A. Danilo. Dame: G. Danilo, R. Taborska, M. Borovska, K. Šubertova, M. Košakova, A. Kržišnikova. Gospodje: A. Verovšek, A. Danilo, V. Taborsky, H. Nučič, G. Kinsky, Fr. Habič, Fr. Molek. Garderobier: A. Schwarz. Scenični mojster: Fr. Molek. Insipient: R. Habič. Predprodajo sedežev in abonement prevzame iz prijaznosti knjigarna g. A. Gabrščka v Gorici.

— **V pokritje deficit pri „Glasbeni Matici“** je poslal g. dr. Josip Furlan 50 K neke kazenske poravnave.

— **Avstrijski kreditni zavod.** Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani prične svoje delovanje dne 2. aprila t. l. Vodstvo te podružnice se poveri gosp. Josipu Luckmannu, dosedanjemu lastniku tvrde L. C. Luckmann.

— **Čevljarska zadruga v Ljubljani** zaključ, kakor smo že včeraj omenili, strokovni tečaj na Velikonočno nedeljo, dne 31. marca t. l. ob polu desetih popoldne v dvorani v „Mestnem domu“. Z zaključkom bo spojena tudi razstava napravljanih del čevljarske stroke in pa nekaj del krojaške stroke s prejšnjega krojaškega tečaja. Vljudno se vabijo vsi člani ter vsi drugi prijatelji obrtništva. Vstop je prost.

— **Za naročnike telefona.** Da se pride v okom od različnih strani izraženim pomislekom proti izidu leta 1906 izvršenega šteta klincev, sklenilo

je c. kr. trgovsko ministrstvo z odlokom od 9. marca t. l., št. 7855/P, da podeli onim telefonskim naročnikom, kateri se po omenjenem številu oškodovane štutio, pravico, da lahko sami določijo, v kateri izmed tarifnih razredov A, B, C. in D naj se uvrsti njihove postaje. C. kr. pošto in brzojavno ravnanje bo poslalo tedaj v kratkem naročnikom poštne prosto dopisnice, s katero imajo le-ti tarifne razrede, katere so za njihove postaje sami izbrali, naznaniti najpozneje do 30. aprila t. l. c. kr. poštnemu in brzojavnemu ravnanstvu.

— **G. Ivan Jabača**, trgovec in tovarnar v Ljubljani, je naklonil „Društvu slovenskih književnikov in časnika“ za pirhe 100 kron kot drugi del ustanovnine. Odbor se velikodušno svojemu dobrotniku najiskreneje zahvaljuje. Slovenci smemo biti ponosni na to narodno tvrdko, ki nam je osnovala prvo tovarno za kavne surogate na slovenskem jugu ter s tem vsaj resnično zavedne odjemalce emancipirala od tuje, nam sovražne industrije. Toda v tem oziru še manjka v slovenskem občinstvu mnogo do vsestranske zavednosti. Še vedno se pokupi na Slovenskem do 80 odstotkov cikorie, ki jo proizvajajo Nemci in Italijani, a katerih izdelki po izreku nepristranskih veščakov v splošnem ne dosegojo kakovosti Jabačinovih izdelkov. Dolžnost vsakega zavednega rodoljuba je tedaj, da poučuje gospodinj v svojem kraju, naj zahtevajo povsod cikorio Jabačino tovarne, ki je tako velikodušna podpornica naših narodnih društev, dočim tuje tovarne pomagajo drževati našemu narodu najškodljivše zavode.

— **Sladkor se podraži.** Avstrijski in ogrski sladkorni fabrikantje so sklenili zvišati cene sladkorja za 1 K pri 100 kg.

— **Strokovna presoja avstrijskih vin na Dunaju.** V torek, dne 26. t. m. se je vršila na Dunaju strokovna presoja avstrijskih vin, med temi tudi nekaj kranjskih. V poštev so prišla le izbrana, t. j. nemšana vina iz leta 1905. In sicer radi tega, ker se je hotelo natančno določiti dobroto ene vrste vina enakega letnika, pa iz raznih avstrijskih vinorodnih krajev. Največ so razstavili Nižavstrijci, potem Moravci, Kranjci in Tirolci, dočim je došlo iz drugih kronovin le 1–3 uzorci. Iz Kranjskega so bila razstavljena A. Hrovatinov in Ferjančičev vipavski rizling in burgundec po deželni ljubljanski kleti, različna vipavska vina po državni kleti, ter nekatera izbrana in mešana vina naravnost od dotičnih producentov in sicer gospe Schwickertove v Vipavi ter gospoda V. Pfeifferja v Krškem in Lenarčičeve graščine v Leskovcu. Izvzemši par vinskih uzorcev, ki so bili za nižavstrijke razmere pretrpi so vina prav ugajala posebno izbrani burgundec in silvanec. Pokazalo se je tudi pri tej priliki, da se bo z vipavskimi in tudi z dolenskimimi vini, ko se kletarstvo še bolj povzdigne, in da se vina posebno finejša in močnejša, ki po letu prav rada ciknejo, pred takimi napakami in boleznimi obvarujejo, posebno lahko kosalo z drugimi tujimi, več ali manj slovečimi vini. Od 134 uzorcev smo preiskušali 112 vin, dočim so ostala, vsled posebnih napak niso predložila v pokušnjo. — Obenem so se preiskušala tudi nekatera kineška vina iz Čife. Framince, rulanec, silvanec, rizling i. dr. so bila bistveno podobna našim, toda nekatera so imela jakob močan duh po alkoholu ali spiritu. Po zatrdilu producenta gosp. barona Aug. Babota so bila vsa vina popolnoma pristna. Drugačne klimatične razmere in drugačne zemlje dajo vinu tudi popolnoma drugo lastnost, ki našim okolnostim ne odgovarjajo in našemu okusu nikakor ne prija.

Fr. Gombáč.
— **Podpiranje domače obrti.** Neki kranjski okrajni šolski svet tako zelo podpira domačo obrt, da daje svoje uradne zavitke (kuverte) tiskati v neki tiskarni v Ino mostu, prav kakor da bi mu bil bližje nego kaka tiskarna na Kranjskem! Res, prelep zgled, kako se podpira domača obrt!

— **Požar na Vrhniki pri Starem trgu.** Na svetega Jožefa dan je zvečer okoli 11. vzburlni ogenj, ki je uničil leseno hišo Palčičevo ter streho sosedne hiše posestnika Lavriča in poškodoval hlev in streho nasproti stoječe hiše posestnika Pobjeta. Brizgalne iz Starega trga, Pudoča in Žagarjeva iz Markovca so delale z vsemi silami, da so omejile ogenj. Vskalo ve, da ognjegasci v času požara rešujejo vse, kar se rešiti da, pa bodi čigaver hoče. Tudi pri požaru na Vrhniki je bilo tako. Vendar se je našel hudoben človek, ki je ognjegascem očital pristranost. Kaplan Vovko, ki gasilnih postav gotovo ne pozna, je dejal: „To je lumparija, tu se postopa strankarsko,“ ko so ognjegasci osredotočili gašenje na hišo, od katere bi se bil ogenj najlažje razširil dalje v vas. Tako sumničenje

je podlo! Ker so dotični ognjegasci mošje, ki ne trobijo v kaplanov rog, hotel jih je Vovko očrtniti in škodovati njihovemu ugledu! Ako duhovnik postopa povsod strankarsko, s tem še ni rešeno, da bi moral tudi vsakdo drug! Le vzdržite se takega sumničenja, g. Vovko!

— **Od šentjanske železnice.** Piše se nam: Nedo dolgo je tega, kar smo po vztrajnem, energičnem delu zamogli slednjič zapaziti, da so ob nameravani šentjanski progi v prometu izključno le vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Ali glej, ni še bila zasajena prva lopata, da celo načrti niso še dovršeni, in vendar je že docela omadeževana naša narodna zavednost. Našo krasno dolino so pred kratkim prvič zagledale takozvane „šulferjanske vžigalice“. Gotovo je, da ne zadene sramota narodnega zločina samo moža iz Mirne, ki je naročil cel zaboj zgoraj omenjenih vžigalic, temveč postavi tudi narodno zavednost v slabo luč. Dragi prebivalci omenjenega kraja — ne pustite si tako sramotiti pred svetom svoje narodne zavesti. Ako se bodo pričele narodne sramote že na ljubo par nemški inženjerjem, ki v nekaj mesecih zopet odidejo, kaj bode šele, ko prične nemški kapital v naših bogatih rudnikih svojo ofenzivo? Prepričan sem, da ta kapital odklene Nemcu vrata naše doline na stečaj in potem gorje, ako ne bomo zamogli rabiti verza: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane.“ Ako se torej takoj sedaj ne postavimo na branik, potem bodimo uverjeni, da bode poleg šulferjanskih vžigalic v doglednem času tudi njih hčerka, šulferjanska šola, ošabno zrla po naši dolini. Opozorjam samo na Hrastnik. Toliko prebivalstvu v ravnanje. Opazovalec.

— **Uboj in krvavi pretepi — na Veliki teden.** Šele pred kratkim smo poročali o umoru ki se je zgodil na „Tiho nedeljo“ pri Ratežu na Dolenjskem. Ze tedaj smo obljubili o zadevi sami priločno kaj več izpregovoriti. Vendar vočigled velikonočnih praznikov smo hoteli stvar še odložiti na ugodnejši čas. A česar nismo storili mi, kot slabi kristjani in „odpadniki“ s peresom, naredile so „pobožne miroljubne ovčice“ z nožem in poleni v roki. In sicer prav kakor se spodobi, na Cvetno nedeljo in na Veliko sredo. No, ali predno svoji obljubi zadoščamo, bomo počakali, kaj v ti stvari poreko „Dolenjske Novice“, kot klerikalen lokalni list. Za danes tudi že vsled izobilja drugega gradiva, kratko, kolikor možno stvarno poročilo. Franc Mali, majhen posestnik pri Božjem Grobu se je vrnil v ponedeljek s svojim bratom, ki je imel iti k novačenju, nazaj iz Amerike. Zena je vedno prosila, naj bi se vrnil domov, magari če prav prazen pride. No Mali se je res povrnil. Drugi dan sta šla z ženo k velikonočni spovedi in na dan uboja, t. j. v sredo k obhajilu. Nato pa je spremil svojega mlajšega brata k novačenju v mesto. Začel je z njim vzlic ta dan prejetemu obhajilu popivati in razsajati po vseh gostilnah, od koder so ga pa kmalu odslovili. V neki novomeški gostilni začel se je pripraviti celo z nekim dragoncem, a gostilničar uvidevši, da zna stvar postati resna, je vso sodrgo spravil iz hiše, nato so šli v Kandijo, kjer so se ustavili ponajveč pri Javorniku. Pa tudi tam so se začeli kmalu pripraviti. Mali je iskal povsod prilike, da bi se „udarili“. Konečno pa se je le spomnil, da ima doma ženo in 7 gladnih otročičev, in napotil se je proti 1/4 popoldne s svojim bratom proti domu. Komaj sta bila zunaj, ko priteče neki fant za njim; hoteč izvesti mlajšega Malija nazaj, je udaril starejšega (ki je najbrže brata odvrčal) proti glavi in Mali mu hitro vrne udarec. To je bil začetek splošnemu pretepu, katerega podrobnosti ni možno doznati. Dovolj bodi pojasnjeno, da so se nato vsli fantje iz gostilne in kar jih je prišlo od Windišerja sem, pograbili kole in polena, ki leže tam na cesti in splošno udrihanje se je začelo. Bili so eden drugega, in nastala je taka zmešnjava, da so nekateri (med njimi tudi ubiti Mali) nabijali celo take, ki so jim prišli „pomagati“. Posebno Mali se je v tem junaštvu zelo odlikoval. Imel je tako debelo gorjačo v roki, da mu je enkrat omahnila, ko jo je hotel na nekega fanta „položiti“. V tistem trenutku pa vrže neki, na pragu Javornikove gostilne stoječi fant debelo poleno proti glavi Malija, toda vržek je bil tako usodepoln, da mu je priletel ravno na levo senco, s tako silo, da je Mali takoj se nezavesten zgrudil in telebnil na tla. Potem je zadelo tudi neko deklico, baje ljubico mlajšega Malija, ki je ob enem z ubitim Malijem padla na cesto. Vendar pa se ji ni nič posebnega zgodilo. Junaki s poleni uvidevši onesveščene Malija, so jo seveda takoj odkurili, nekaj domov, nekaj jih je še ostalo v gostilni. Neki gospod je takoj pustil klicati orožništvo, in odredilo se je tudi, da so Malija takoj prenesli v bolnico usmilj. bratov. Ob 10.

zvečer so ga operirali, toda brezuspešno. Glava ob strani rane je bila grozno razbita; posamezne koščice so prodrele mreno možgan in nesrečnej je svojih obočialih kar divjal, tako da so ga morali vtakniti v prisilni jopič. Zvedal se ni prav nič do zadnjega izdihljaja ne. Umrl je drugo jutro ob polu 7. uri. — Zapri so že blizo 12 pretepačev, toda, pravega baje še nimajo. Radi ali neradi, toda resnici na ljubo, to pot moramo tudi mi naglašati, da bi se bil ta uboj lahko preprečil, da bi bila Kandija tako zastražena, kakor običajno vsako leto na dan novačenja. Vsako leto doslej je orožništvo patroliralo ves dan po vseh bližnjih vaseh od vseh glavnih cestah. Zlasti Kandija, kjer so na tak dan pretepi na dnevnem redu, je bila posebno zastražena. To pot pa, že kmalu popoldne, ni bilo videti žive duše od javne straže; vrhu tega pa se je celo domači redar od strani venkaj v sosedno vas; kaj je imel tam opraviti, nam doslej ni znano. Gotovo pa je, da ima na tak dan biti vsaj domači redar doma v Kandiji, sosedne vasi patrolirati pa je stvar orožništva. Končno naj le še omenjamo, da se je vršil tudi na Cvetno nedeljo ponoči krvavi napad v Novem mestu, kjer je bil med drugimi prav po nedolžnem obkran tudi neki gospod iz Ljubljane baje uslužbenec državne železnice. Tudi to pot ni bilo javne straže na licu mesta. Da, prišli smo v Kandijo že tako daleč, da se človek ne upa ne samo ob mraku ali po noči, marveč že ob beleni dnevu po javni cesti. Temu pa ni kriv redar sam, ampak krivi so tisti, ki izrabljajo slabo plačano moč enega redarja za vse, kar se jim zljubi.

— **Občinski odbor idrijski** je imel minoli četrtek svojo tretjo sejo letošnje leto. Za overovalca zapisnika imenuje župan občinska odbornika A. Perka in Ivana Mahoriča. Sprejme se v občinski zvezi 12 prisilcev s skupno 43 osebami. 2 točka se stavi z dnevnega reda, ker je izstopivši član stavbnega odseka odbornik Karel Svoboda izjavil, da hoče v važnejših stavbinskih zadevah posvetočiti svoje moči koristiti občini. V upravni odbor mestne hranilnice se izvolijo notar A. Pegan, posestnik Matej Kobal, c. kr. rud. svetnik Karel Svoboda, trgovec Dragotin Lapajne, c. kr. kancelist Filip Vidic, krojaški mojster Leopold Stross, rudar Matija Seljak, gostilničar Fran Prelovec, ravnatelj Anton Kristan, posestnik Ivan Kokej, posestnik Alojzij Uršič in c. kr. paznik Ivan Ferjančič. V volilno komisijo za državnozbornske volitve se izvolijo odborniki Andrej Perko, Fran Sinkovec, Ivan Tukač, Alojzij Uršič, Ivan Velikajne in Leopold Lapajna, kot namestnika pa Mijo Tratnik in Alojzij Kobal. Prošnjo Jere Šubic v Idriji št. 556 za gostilničarsko koncesijo in za žganjeto se na predlog policijskega odseka ne podpira. Na predlog ubožnega odseka se dovoli ned. rudarjevi hčeri Neži Koler mesečno podporo 5 K, slaboumemu Franu Vončina se zviša podpora na 8 K in upravitelju mestne ubožnice Andreju Podobniku se zviša plačilo za hrano enemu oskrbovancu na 18 K mesečno. Dovolj se po priporočilu stavbnega odseka posestnikom za Gradom naprav. vodovoda iz občinskih sredstev, dovoli se odpis dela zemlj. parc. 111/1 od občinskega posestva in prepis k posestvu Srečka Kogej. Radi naprave jarka za realnem poslopiem se pooblasti stavbni odsek, da primerno ukrene. Odbornik Ivan Mahorič opozarja, da je pokvarjena vodovodna cev pod železnim mostom čez Nikovo in zahteva, da se popravi. Med slučajnostmi je odbornik Hinko Sturm z odkrito besedo posvetil v socialno bedo idrijskega mesta, navajal vzroke in povedal, kako bi se ji dalo odpraviti. Poročal je nadalje v zanimivem govoru o korakih, ki jih storil v tem oziru pri poljedelskem ministrstvu, kakor pri sodnih oblastih, kjer mu je bila obljubljena povsod podpora. V Idriji se naj ustanovi ljudska kuhinja v zvezi s tečajem za pouk v gospodinjstvu; ustanovitev tega zavoda je že v tiru. Uživanje „geruša“ naj se zakonitimi potomi prepove, in sirotinski odsek že izdeluje dotični zakonski načrt. Poročilo odbornika c. kr. okr. sodnika Sturma se je vzprejelo odobruje na znanje. Tako odkritih in človekoljubnih besed o idrijskih socialnih razmerah je bilo treba že davno čuti na merodajnih mestih in zapričeti resno akcijo za njihovo zboljšanje. Prav iskreno smo tedaj hvaležni c. kr. sodniku Sturmu za njegova prizadevanja, katerim želimo vsestranske podpore in popolnega uspeha. Na predlog finančnega odseka se odkloni prošnja trgovca A. Jelenca za podaljšanje najemne pogodbe in znižanje najemščine. Odbornik Vidic interperira zaradi električne luči na hiši peka Lojka. Na predlog odbornika A. Pegana prispeva idrijska občina konzorciju za zgradbo železnice Vrhnika-Sv. Lucija 1000 K za napravo na-

črtov. Javna seja se na to zaključila in ji sledi tajna.

— **Strokovno predavanje.** V ponedeljek, dne 1. aprila popoldne ob treh prireditelji: deželni, vinarski komisar g. Fr. Gombač strokovno predavanje o vinstvu, sadjarstvu in zadrugstvu v Vrbačah nad Vipavo.

— **Zopet smrtna nesreča v Trbovljah.** Piše se nam iz Trbovelj: Tri smrtni nesreče smo imeli samo ta mesec. Prvi je bil Romih, drugi Smodič in v noči 28. t. m. je zgrabilo pri vzdigalnici 38letno M. Spitalar, kateri je zmečkalo roko, odtrgalo obe nogi in ji zmečkalo prsni koš, da je bila v dveh urah mrtva. Romih je bil poročen le par mesecev, Smodič je zapustil 7 in Spitalar 5 nedoraslih otrok.

— **Visoke mostnine** pobira mestna občina brežiška za prevoz čez novi most čez Savo in Krko pri Brežicah. Tako se plača n. pr. za eno vpreženo živino 40 v, za eno kuro 1 v, za voz brez vprege 36 v, za samokolnico 4 v, za pešca, kolesarja ali jekleca ali voznika 4 v itd. Deželni zbor je podelil dovoljenje za pobiranje te visoke mostnine za dobo 20 let mestni občini brežiški. To je dosegel kmetom „prijazni“ nemški okrajni zastopnik v zvezi z mestnim zastopnikom. Da je to privolil deželni odbor, je naravnost skandal! Takih mostnin se pač ne najde na vsem svetu!

— **Krave so ga pohodile.** 45letni posestnik Anton Skrbot iz Pohorskega na Stajerskem se je peljal z vozom, v katerega sta bili vpreženi dve kravi. Kar naenkrat sta kravi zbeželi in prevrnili voz. Skrbot je skočil pred nje, a živali sta ga podrli in pomandrali, da je dobil take poškodbe, za katerimi je umrl v dveh urah.

— **Surov sin.** 33letni Blaž Kranjc v Gradšču pri Leskovcu na Stajerskem je pogosto pretepal svojo 75letno mater in jo suval z metliščem. Obsojen je bil na 3 mesece ječe.

— **Utopiti se je hotel** na vsak način kleparski pomočnik zadnje nedelje v Hudinji blizu Bežigrada na Stajerskem zaradi nesrečne ljubezni. Z veliko silo so ga spravili iz vode na suho.

— **Ogenj.** Pri Sv. Urbanu pri Ptujju je pogorela viničarija Jožefa Rajšpa. To je že peti požar tekem nekaj mesecev pri Sv. Urbanu. Mnenje je splošno, da nekdo nalašč zažiga.

— **Vzoren pedagog.** V Brnci na Koroskem imajo učitelja, ki sliši na ime Hugon Vavpotič. Kakor kaže že njegovo ime, je hudi Nemec, zato je otrokom prepovedal v šoli slovenski med seboj govoriti. Seveda ga otroci v tem oziru ne ubogajo in tudi ubogati ne morejo, ker nemščine kljub nemški šoli pač nikdar ne znajo toliko, da bi med seboj lahko nemško občevali. Tako postopanje nemškutarskega učitelja je skrajno izživljajoče, ker je Brnca skoraj popolnoma slovenski kraj, kjer Slovenci ne bodo trpeli takih zasramovanj.

— **Nemška zagrizenost.** Pred par dnevi sta se na živinskem trgu v Celovcu pogovarjala dva Slovenca v slovensčini. Nasproti jima je prišla v boljše kroge spadajoča komaj šoli odrasla „fajla“; zaslišavši slovensko govorico, pogleda Slovenca z najstrupenejšim pogledom, pljune v stran in ko je bila kakih petnajst korakov od njih oddaljena, je začela brez vsakega povoda od strani Slovencev vpiti: „Ferdomten bindischen Hajduken!“ Ker je Slovenec stopil za njo, jo je ubrala, kot bi jo gnil peklenšček. O slavna, preslavna nemška zagrizenost in nestrpnost!

— **Hajlovska kultura** je zopet enkrat v blaženem vsenemškem Celovcu obrodila svoj kameniti sad. Prešlo soboto zjutraj je bilo razbitno eno okno v tiskarni družbe sv. Mohorja. Obe debeli stekli sta bili prebiti, kakor bi bil ustrelil skozi nje s topovsko kroglo in celo v stroju, ki stoji oknu nasproti, se je poznala poškodba. Kot pest debel kamen je moral hajlovski falot, ki si je privoščil to veselje, prinesiti od drugod. To znamenje „edinozveličavne“ nemške kulture hranijo v uredništvu „Mira“, kjer bodo sčasoma imeli že precej lepo zbirko takih nemško kulturnih sadov, katere potem izroče slovenskemu poslancu, da jih ob priliki položi na mizo visoke zbornice kot dokaz, da je nemška kultura v vsenemškem Celovcu že dosegla svoje „vzvišene“ namene. Kakor so na večer Schillerjeve slavnosti pokazali nemškounacionalni ofrakanci svoje vsenemško navdušenje nad okni slovenske tiskarne, je najbrž tudi to lopovstvo čin kakega vsenemškega „izobraženca“, kajti človek, ki ni zamejal vsenemške kulture s „ta veliko“ žlico, se ne spomni kaj takega.

— **Regulacija Soče.** Soča bodo regulirali od Podgore do izliva Vipave vanjo in se je dotično merjenje že izvršilo.

— **Kolero med kuretno** so uradno dognali v vasi Opatjeselo na Gorškem.

— **Opatijske novice.** — Letni občni zbor avstrijskih hrvaških sokolskih društev je bil dne 25. t. m. v Narodnem domu v Voloski. Zborovanje, ki se ga je udeležilo 52 članov iz raznih hrvaških in istrskih krajev, je v odsotnosti predsednika otvoril podpredsednik brat Akadžić. Zapisnik zadnjega občnega zbora se je brez ugovora vzel do znanja. Iz tajnikovega izvešča je posneta, da pripada zvezi danes 61 sokolskih društev, nadalje se je omenilo tudi gorostasno postopanje naše prelube mahehe vlade, ki je zabranila obstojanje Sokolskega društva v Sarajevu, dočim se od strani vlade nemška društva še podpirajo; vsi navzoči so burno protestirali proti takemu postopanju. Sklenilo se je soglasno, da se vložijo na vlado protest radi tega protizakonskega postopanja. Iz poročila blagajnikovega namestnika brata dr. Mazura se je posnelo, da je bilo pri lanjskem vsesokolskem zletu v Zagrebu dohodka: 72.565 K troškov pa 53.846 K — torej čistega dobička 18.719 K — katere vsote se je naložila kot rezervni sklad zvezi. Na dnevnem redu je bil predlog, da bi se ustanovili po vzgledu češkega Sokola, sokolski okrajji ali „župe“. Sklenilo se je, da se Sokolski okrajji ustanove, ker bode to le koristilo Sokolski stvari in s tem tudi omogočilo napredek Sokolstva. Za Istro je Sokolski okraj (središče) Voloska. — Tujci v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1906 do 20. marca 1907 13.442 oseb, od 18. marca do 20. marca 1907 je prišlo 616 oseb, a 20. marca je bilo v Opatiji 3554 oseb, t. j. 500 oseb več kakor pa istega dne prošlega leta. — Cvetlični korzo v Opatiji bode letos, ker ni bilo o pustu pustnega korza, na prvo nedeljo po veliki noči, 7. aprila.

— Električna železnica Matulje, Opatija, Voloska, Ljovran. Ministrstvo je dalo podjetniku Münzu definitivno koncesijo za zidanje te železnice pod pogojem, da plača 40.000 K k troškom za razširjenje državne ceste, za katero je že sedaj projektirano okoli 400.000 K. Ta znesek 400.000 kron pa seveda še dolgo ne odgovarja troškom za razširjenje ceste od prvih hiš v Voloski pa do Ičić. Cesta, namreč vozna, mora biti široka po zahtevah ministrstva 6 metrov, a pločniki na obeh straneh ceste pa 1 m 25 cm, tako da bode cesta široka v celoti 8 m 50 cm. Ta širina bi seveda še prilično odgovarjala tukajšnjim okolnostim. Prošnja za eksproprijiranje poedinih mest se je tudi že vložila in je ista tudi že prispela k namestitvi v Trstu, katero bi bilo dobro opozoriti, da jako previdno postopa pri dajanju dovoljenj za eksproprijiranje. Po naše rečeno: ni prav komu nekaj po sili in po nerazumno nizki ceni vzeti, kar je njegovega. Druge težkoče so se pa tudi že pojavile. Hišni posestniki se nikakor nočejo sprijazniti s tem, da bi se na njihove hiše pričrtille takozvane „rozete“, na katerih bi bile električne žice pritrjene, kakor je to v vseh mestih navada.

— **Prijet tat koles.** V sredo popoldne je bilo v gostilniškega dvorišča v Slomškovih ulicah št. 27 zidar-skemu mojstru g. Franu Stanovniku ukradeno 100 K vredno kolo. Kmalu po opaženi tatvini so prišli na to, da tat ne more biti nihče drugi, kakor neki gost, zaradi tatvine odpuščen železniški delavec K., ki je nekoliko prej zapustil gostilno, kakor gospod Stanovnik. Ko je osumljenca nato prijel v Vodmatu stražnik Rak, ga je ta peljal v neko drugo stanovanje, čes, da vidi, da nima nobenega kolesa, potem šele sta šla v njegovo pravo stanovanje, kjer se je našlo v drvarnici skrito ukradeno kolo. Pri tatni so našli v stanovanju tudi več drugih sumljivih reči. Ljubitelja športa so oddali ces. kr. deželnemu sodišču.

— **Izpuščene reči.** Posesnik Alojzij Seme je izgubil denarnico, v kateri je imel 10 K denarja. — Neka dama je izgubila zavitek vezanja z orodjem.

— **Komur je bilo lani ukradeno Puch-kolo pred tukajšnjo pošto,** naj se oglasi čimprej pri tukajšnjem deželnem sodišču v sobi šte. 95.

— **Velik vojaški koncert** celotne vojaške godbe se vrši na velikonočni ponedeljek, dne 1. aprila t. l. v veliki dvorani hotela „Union“.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje jutri in v ponedeljek popoldne v „Meščanski pivarni“ (K. Košak), Sv. Petra cesta. Začetek vselej ob 10. uri. Vstop prost.

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in stanovanja.** Mestni trg šte. 27, telefon šte. 99. Od 22. do 29. marca je dela iskalo 8 moških in 15 ženskih uslužbenec. V 21 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. januarja do 29. marca je došlo 667 delojemalcev in 754 delodajalcev. V 421 slučajih se je delo sprejelo. — Delo dobe takoj moški: 3 mizarji, 1 vrtnar, 2 vrtna delavca, 1 laborant, 2 hotelska sluga,

2 gostilniška sluga, 5 trgovskih slug, 4 graščinski kočijaži, 1 hotelski kočijaž, 3 vozniki pive, 16 konjskih hlapcev, 3 kmetaki hlapci. Ženske: 2 prodajalke vajenki, 2 računajoči natakarici, 4 pomožne natakarice, 3 gostilniške kuharice, 10 gostilniških deklet, 3 fine kuharice, 6 navadnih kuharic, 23 deklet za vsako delo, 7 deklet k otrokom, 6 postrežnic, 6 kmetskih deklet. — Dela iščejo: moški: 1 strojnik, 1 strojni kurilec, 2 pisarji, 1 graščinski sluga, več pisarniških slug, 1 oženjen hišnik, 1 majar; ženske: 2 kavarniški blagajničarici, več prodajalke raznih strok, 1 trafikantinja, 1 blagajničarka, 1 fina gostilniška kuharica, 3 gospodinjice, 1 orožniška kuharica in razni drugi posli. — Oddati je razna stanovanja in več meblovanih mesečnih sob. — V najem se iščejo za maj ali avgust stanovanja s 2 sobama. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

— **Najnovejša novice.** Vest o sestanku cesarja Franca Jožefa s cesarjem Viljemom se oficijozno dementuje.

— **Bomba se je razletela** na glavni cesti v Carigradu. Ena oseba je ubita, več pa je ranjenih. Atentator je pobegnil.

— **Velike snežne zamete** imajo v južni Srbiji, da je ustavljen promet.

— **Prvi grško-katoliški škof v Ameriki** je postal malorški menih Ortynski.

— **Kako se množijo narodi.** Po najnovejši statistiki o ljudskem številu so se pokazali sledeči uspehi:

	1895	1905
Rusija	125.000.000	141.200.000
Amerika	68.934.000	83.143.000
Nemčija	52.279.000	60.605.000
Japonska	42.271.000	47.975.000
Angleška	39.221.000	43.221.000
Francoska	38.459.000	39.300.000
Italija	31.296.000	33.604.000
Avstrija	24.971.000	27.241.000
Ogrska	18.257.000	20.114.000
Španija	18.257.000	18.900.000
Male države	47.732.000	51.160.000

Potentnakem se je najbolj pomnožilo prebivalstvo Rusije, a najmanj Francije, Italije in Španije, t. j. romanska plemena. Za Rusi so se najbolj pomnožili Nemci. Glede avstrijskih Slovanov statistika nič ne pove, kako so napredovali.

— **Konjsko meso v Parizu.** Konzum konjskega mesa narašča od leta do leta. Dočim se je leta 1899 pojedlo le 5 milijonov kg konjskega mesa, použili so Parizani leta 1905 40.000 konj, t. j. 11 milijonov kg. Konjsko meso jedo in priporočajo bolnikom mnogi zdravniki, ker to meso nima bacil bolezni. Glede redilnosti seveda z daleka ne dosega govejega mesa.

— **Analifabeti v Italiji.** Italijani se radi ponašajo s svojo staro in visoko kulturo, resnično pa so glede ljudske prosvete na tisti stopnji, kakor Španija, Rusija in Južna Amerika. Nodavno je poslanec Mazza na shodu v Rimu razvijal žalostno statistiko glede prosvete v Italiji. Povedal je, da ima Italija 48.29% analifabetov. Izmed vseh zakonskih parov je 46.10% analifabetov. Med vojaškimi novinci je 32.60 analifabetov. Celotno v Rimu je 44.17% analifabetov, dočim jih je v Napolju 60%, Palermo 73%, v Cosenci pa celo 78.18%. In temu se ni čuditi, ako se pomislili, da troši Italija za narodno prosveto le po 2.46 lire na osebo, dočim izdajo Združene države skoraj 12, Nemčija pa 9.21. Potem je seveda lahko vsako leto pri državnih proračunih prihraniti milijone, ki se porabijo potem za topove in trdnjave. Ako bi hotela doseči Italija stopnjo kulturne države, bi morala svoj proračun zvišati za šolstvo in prosveto za 80 milijonov lir. Za dekorativne namene, kakor za gledališča, opere, bengalične razsvetljave itd. se trošijo milijoni, pri tem pa trpi ljudsko učiteljstvo lakoto.

— **Histerične živali.** Pri živalih je težko dokazati slabost, ker pri živalih tudi ni glavnih povodov za duševno bolezen: alkoholizem in sifilis. Živčni zdravnik dr. Mainzer je opisal tri slučaje o nekaki živalski histeriji. Vsi trije slučaji se nanašajo na pse. V enem slučaju je bil psiček fokterier, ki je večkrat brez vidnega povoda obstal ter so mu otrpnile mišice, kar je trajalo pol ure do ene ure. Ves čas je držal levo nogo kviku. Ni se ganil, ako so ga klicali in podili. Drugi pes, ki je bil parkrat ranjen, je dobil večkrat krč ter je končno ohromel. Pri tretjem psu, ki je tudi dobil krč, se je opazalo, da je izgubil zavest, ker le nekoliko od doma odpeljan ni vedel domov, temuč je stal in tulil, dokler ga ni kdo peljal domov. Čez pol leta se mu je zavest popolnoma vrnila. Profesor Drexler v Pragi pravi, da veliko razburjenje pri živalih sploh proizvoda krč, kakor strel v neposredni bližini, pisk lokomotive, ako nepričakovano zleti ptica pred njimi v srak itd. Tako si je treba tudi razlagati hipnotiziranje žab po kačah. Znano je, da žaba ne

beži, ako se pojavi pred njo velika kača, pač pa vsa prestrašena kriči in kvaka, dokler je kača ne pograbi.

— **Ljudje prežvekovalci.** Angleški zdravnik dr. Brokebank pripoveduje o neki rodbini, v kateri so sami prežvekovalci že v petem kolenu. Zdravnik ni mogel dognati, ali je temu vzrok abnormalnost želodca ali le navada. Dejstvo je, da vsi člani te rodbine kmalu po obedu brez kake slabosti s posebno slastjo dobe zažute jedi nazaj v usta, da jih še enkrat prežvečijo in požrejo ali pa izpljvajo. Pri tem nimajo jedila zoprnega duha in okusa. Nekaterim je pač mogoče, da se premagajo prežvekovanja, posebno v navzočnosti tujih ljudi, toda posledica je, da želodec potem slabo prebavlja.

— **Ali se živali jokajo?** Vsako je že slišal pregovor o krokodilovih in mačjih solzah, a ravno pri teh dveh živalih še učenjaki dosedaj niso mogli dognati, ali res pretakajo solze. Pač pa pripovedujejo potniki, ki so potovali skozi sirijsko puščavo, da so se konji jokali vsled žeje. Tudi pri mezhgih je baje opaziti, da točijo solze, ako se spodtaknejo in ranijo na nogi. Isto se pripoveduje o kamelelah. Opica čestokrat glasno zajoka. Sloveči lovec Schilling pripoveduje o žirafi, ki je glasno jokala, ko se je obostreljeni približal. Tudi ježe so lovci že videli jokati, kadur izgube mlade. Gordon Kuming pripoveduje, da je videl smrtnoranjenežega slona, ki se je jokal.

— **Največja knjiga na svetu** je kitajska enciklopedija „Tu šu čing“, ki je bila tiskana v začetku 18. stoletja na ukaz in pod nadzorstvom takratnega kitajskega cesarja. Delo obsega 5020 knjig o vsem kitajskem znanju. Zadnjih 20 knjig obsega le kazalo vsebine. Celotno delo ima 852.405 strani. Tiskalo se je to orjaško delo le v sto izvodih ter so jih dobili cesarski principi, ministri, visoki državni dostojanstveniki in cesarske knjižnice. Pred 25 leti je kupil eno izdajo britski muzej za 87.500 frankov.

Književnost.

— **Znanci.** Povesti in orisi. Spisal Rado Murnik. V Ljubljani. Založil L. Schwentner. Strani 190. Cena broširanemu izvodu 2 K, elegantno vezano 3 K, po pošti 20 v več.

— **Spolne bolezni.** Ljudstvu v pouk in svarilo napisal dr. J. Demšar, specialist za kožne bolezni v Ljubljani. Založil L. Schwentner. Cena 40 v, po pošti 45 v.

— **Boli,** trpi ih Franjo Jarmek Zagreb. Cena 50 v. Ta drobna knjižica obsega zbirko lirskih pesmi in nekaj epigramov. V delcu se kaže mnogoobetajoč pesniški talent.

Telefonska in brzopavna poročila.

Dunaj 30. marca. Iz Berolina prihaja jako čudna vest. Tamkajšnja „Information“ poroča, da se namerava cesar Fran Josip ob svoji šestdesetletnici, odkar je nastopil vlado, odpovedati prestolu. Njegov naslednik pa ne bo nadvojvoda Fran Ferdinand, marveč najstarejši sin pokojnega nadvojvode Otona, ki ga je dal cesar namenoma vzgojiti tako, da lahko postane njegov naslednik. Istočasno s cesarjevo odpovedjo bodo izšle tudi cesarjeve odločbe eminentne važnosti in da lekosežnega pomena. „Information“ zatrjuje, da je tajno potovanje nadvojvode Frana Ferdinanda v Berlinu v zvezi z omenjenim cesarjevim načrtom.

Dunaj 30. marca. Vest, da se cesarja Fran Josipa in Viljema sestaneta v Jesinu na Češkem, dementujejo. Pač pa pride cesar Viljem na Dunaj ob času, ko se ima odkriti spomenik pokojni cesarici Elizabeti Viljem ostane na Dunaju en dan. Takrat pride tja kaj tudi bavorski princ-regent Luitpold pri dotičnih slavnostih bo navzočih oseb 70 nadvojvod.

Dunaj 30. marca. Vest, da bi bil francoski poslanik interveniral radi znanih, proti francoski vladi naperjenih sklepov „Bratovščine sv. Mela“, se dementuje.

Budimpešta 30. marca. Včeraj je imelo tu 200 akademikov, katerim se je inškrbicija za II. tečaj razveljavila, ker niso plačali kolegnine, shod, na katerem so protestirali proti rektorjevemu ukrepu. Kasneje so skupno s so-

cijalisti odšli pred uredništvo „Napsave“, kjer so priredili velike demonstracije. Ko je policija intervenirala, so metali nanjo kamenje; moralo je priti redarstvo na konjih, kateremu se je posrečilo po hudem naporu ob polenajstih demonstrantih razgneti.

Cernovice 30. marca. O zadnji bitki med romunskim vojaštvom in upornimi kmeti se poročajo te-le podrobnosti: Kmetje so se utrdili na holmu Crevedija. Najprvo je utrjene kmetске pozicije v četah naskočila pehota, ki je pa bila z velikimi izgubami odbita. V boju je padel 1 major. Kmetje so se borili kakor levi, da ni moglo vojaštvo ničesar opraviti proti njim. Tudi ženske so se udeležile boja. V boju mož proti možu je tudi vojaštvo podleglo. Zato je stopila v akcijo artiljerija, ki je iz šestih topov sipala karteče na upornike. Posledice artiljerijskega napada so bile grozne. Cele vrste kmetске armade so bile mahoma uničene in v najkrajšem času so bili pobiti skoro vsi kmeti do zadnjega. A tudi vojska ima ogromne izgube.

Moskva 30. marca. Vse dijaštvo je dobilo poziv, naj se udeležijo pogreba ustrelnega urednika „Ruskij Vjedomosti“ Jollosa. Na pokopališču se je bati demonstracij.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Za pričetek poletne sezone pričakovani mir ni nastal glede cen za manufakturno blago, kajti te cene imajo še vedno naraščajočo tendenco. Na eni strani množčenje se izvoz, na drugi strani prizadevanje vseh brans, se kartelirani — to je ustvarilo na trgu razmere, kakršnih že desetletja ni bilo opaziti.

Kartelirani predlci lanu in bombazevine obvladujejo popolnoma vso produkcijo in gonijo, zlasti prvi, cene predenim izdelkom do sumljivih viščin, dočim imajo tkalci, potiskarji in manipulantje, ki si niso pravočasno poskrbeli surovin — in takih je največ — jako težko stališče. Tudi posredna trgovina, ki ima večinoma male zaloge ter mora vsakdanje potrebščine dobavljati po visokih cenah, bje težek boj, da že ne govorimo o manipulantih z belim blagom, ki so vsled pomanjkanja surovega blaga prisiljeni, opustiti marsikatero svojih vpeljanih vrst.

Cene volnenemu blagu so stalne vzlice temu, da v trenutku ni kupčije.

Cene platnenemu blagu slede vobče tendenci trga in so za takojšnjo doposiljatev — kakršna je vrsta — za 12 do 30 v višje, kakor pred dvema mesecema; znatna naročila za kasnejše doposiljatev se spleh ne sprejemajo.

Bombaževo blago. Pri surovem in belem blagu se pojavlja pri blagu gotovih postavk že občutno pomanjkanje, tako da je postalo potrebno, nadomeščati take vrste blaga z drugim, ki mu je podobno. Tkalnice za tekoče leto že ne sprejemajo več naročil nego sprejemajo naročila samo za prihodnje leto, seveda po jako visokih cenah. Najbolj znane vrste tiskovin so se zopet podražile za 3 do 5 v. Drugo pisano blago je sedaj še pri prejšnjih visokih cenah.

Jute-izdelki, katerih cena se je bila začetkom meseca nekoliko znižala, so v zadnjih dnevih zopet dosegli prejšnjo visoko ceno.

Pri bombaževih sukan-cih je zabeležiti malo zvišanje cen, kateremu utegne kmalu slediti še večje zvišanje.

Detajlna kupčija se je vsled izredno dolgega mraza in zgodnje velike noči slabo obnesla, vendar je pričakovati, da se po Veliki noči poži.

Kakor čujemo, nameravajo ljubljanske veletrgovine manufakturne stroke in drobne blaga ustanoviti kondicijsko združenje z namenom, da naredi konec zmešnjavam in razlikam glede visokosti kasaskonta, glede dobe čakanja na plačilo in odprtega respira ter drugih plačilnih pogojev in da doseže dogovore, po katerih se bodo morale ravnati vse firme, ki pristopijo združenju. Poleg določitve minimalne cene za gotove vrste blaga, čigar prodajanje se komaj izplača, se namerava voditi tudi „črno listo“, to je imenik slabih plačnikov, kar naj onemogoči fravdulozno jemanje kredita. Prisadevanje ljubljanskih veletrgov, se končno organizirati, je le hvalevredno.

Jzjava. *

Pretečeno soboto je „Slovenec“ priobčil neko notico pod naslovom: „Germekova deputacija v škofiji“. Za njim je pričel pisati še „Domoljub“ velikega petka z isto notico. Vse skupaj je izmišljena laž, da bi jaz pošiljal kako deputacijo h škofu. O tem vedo vsi pošteni ljudje v Sori in teh je 99 % „Slovenec“, oziroma tisti znanec častikraje iz Sore je le pokazal, da je še pri življenju tista lažnjiva družba, ki se je lani spravila name ter mi kar na debelo kradla čast, za kar je že prejela zaslužen plačilo. Edino to se mi zdi umestno povedati k omenjeni lažnjivi notici.

Anton Germek,
sorški učitelj.

*) Za vsebino tega spisa je uradništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Poslano. *) V obrambo.

Na praznik, dne 25. t. m. sklical sem podpisani kmetovalce v takajšnji dol, da se posvetujemo o ustanovitvi potrebne kmetijske podružnice. Podružnica se je na omenjenem sestanku tudi ustanovila, kateri sem isti dan pridobil 36 novih udov, tako da je njih število poskočilo od 16 na 52. Že številko same kažejo, da je bila potreba podružnice resnična in uti malo si nisem bil v svesti slabega dejanja, marveč nasprotno.

V zahvalo in spodbudo sem bil napaden na javni cesti in to od strani človeka, ki se ponaša s svojim oficirskim naslovom: načelnika krajevega šol. sveta G. Otmarja Severja.

Pozabil sem si namreč izposlovati velikodušnega njegovega dovoljenja za tozadevno zborovanje v šolskih prostorih. Opustil sem to formaliteto zato, ker je bil pri zborovanju navzoč gosp. nadučitelj sam.

V resnici pa se ne gre toliko za šolsko sobano. Ozadje ogorčenja ome njenega gospoda je povsem drugo. Zanj je namreč merodajno dvoje: da se je storil nov korak v napredku naše občine in da je ta napredek pospešila zupet moja malenkost. Raditega nisem bil uti malo presenečen v tej usodni uri. Saj je še vsem znano, da je imel gospod nadporečnik ravnoiste porodice bolečine pri ustanovitvi gasilnega društva, pri enki glede vodovoda in vseh zadevah, ki kolikor diše po napredku.

Vajen sem torej počel, ki leté iz teh nazadnjaških rok. Zato izjavljam: Vaše „ogorčenje“ radi rabe šolskih prostorov je samo preteveza, za katero se skriva precej zlobnosti.

Dalje me vsa Vaša tudi najneokusnejša sredstva ne odvrnejo od naprednega delovanja med ljudstvom, ki se bo i v nadalje vršilo preko Vašega absolutizma.

Kar pa se tiče Vašega dostojanstva v krajnem šolskem svetu; bodite potrpljeni, da se ne boste dolgo jezili; to pa mi bo v gotovem času tudi primerno zadoščenjega Vaš napad.

Toliko za danes; če se ne bo miru, odgovorim obširneje, saj gradiva je več kot preveč.

Kostanjevica, 28. sušca 1907.
Lavoslav Bučar
enolog in posestnik.

1083

*) Za vsebino tega spisa je uradništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Narodovo zdravilo. Zelo se sidi imenovati bolniki utesujajo, misliče in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollor“ francosko izganja in sol, katero se splošno in uspešno uporablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1.90. Po poštnem povzetju izposilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tschelau 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 16-5

FRANC JOZEFOVA

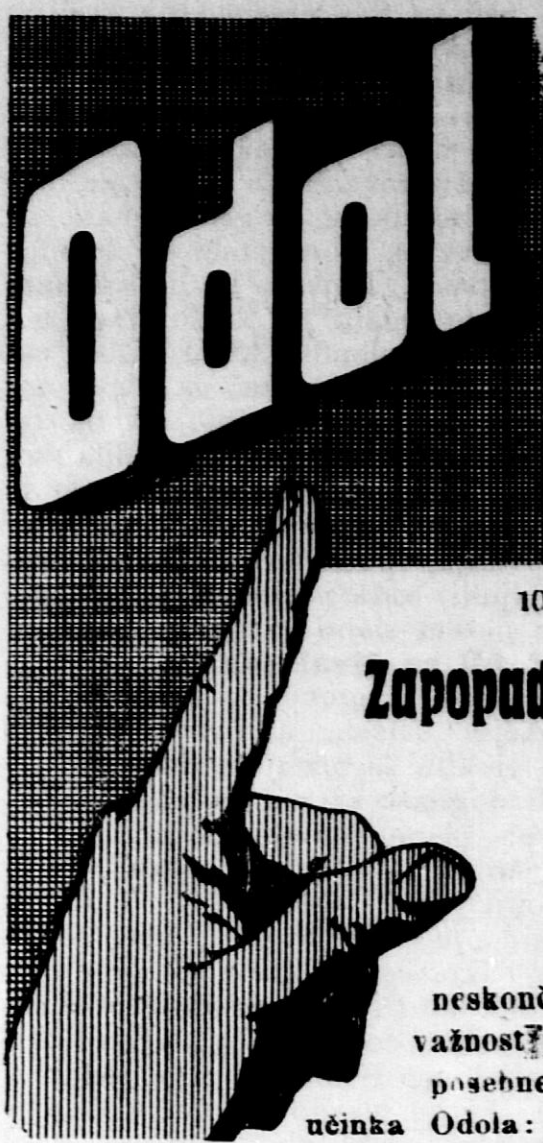
grenka voda.

Izvrstno odvajalno sredstvo.

Zahtevajte
ilustrovan cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI. Wallgasse 31.
Cena, lepa svetloba brez instalacije in
nevarnosti, Poraba 1 1/4 kr. na uro. 3911 22

Oblastvo varovano!
Vsako ponarjanje kaznuje!
Edino pristno je!
Thierryjev balzam
z zeleno varstveno znamko s
num. 12 majhnih ali 6 dvoj-
natih steklenic ali velika spe-
cialna steklenica s patentnim
zaklopom K 5.-.
Thierryjevo centifolijato
mazilo
za vse, še tako stare rane,
vnetja, poškodbe itd. 2 lončica
K 2.00. Pošta se samo po-
poštuje ali darilo naprej.
Te dve domaći zdravili ste
kot najboljši splošni
znani in starostni.
Naslednja naj se na
lekarnarja A. Thierry v Pra-
gah pri Rogaski Stani.
Zaloga po skoro vseh lekar-
nah. Knjižice s tiskani listini
zahvalnih pism zastojni
poštne prosto.

129-12

Zapopadite

neskončno
važnost prav
posebnega

učinka Odola: Med
tem ko druga ustna in zobna čistila
učinkujejo samo tisti mali hip, ko se
izplaknejo usta, ima Odol izrazito tra-
jen učinek, ki se razteza še daleč čez
čas, ko smo si čistili zobe.

O tem poznejšem in trajnem
učinku so se napravili prav zanimivi
znanstveni poskusi, ki so dokazali
soglasno, da ta specifična lastnost
Odola zabranjuje razvijanje gnitja v
ustih in zatorej deluje proti razpa-
danju zob.

Kdor Odol rabi dosledno vsak
dan, po sedanjem stanju znanosti naj-
bolje neguje zobe in usta.

Proti zobobolu in gnilobi zob Izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 K.
Bl gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekinljivo pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melusine ustne in zobne vode.
Dovolim, da to javno oznanite, ker
je res hvala vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.

Metlika, 24. aprila 1906.

Dož. lekarna Mil. Lousteka
v Ljubljani; Rosljova cesta št. 1
odleg novozgrajenega Fran Jožetovega
inb. mesta. 13-13

Darila.

Izkaz podpornemu društvu za slovenske
visokošolce na Dunaju letos darovanih
zneskov.

Nepričakovano darilo je društvo prejelo
posredovanjem c. k. nižjeavstrijskega
namestništva v znesku 2500 kron;
sl. hranilno in posojilno društvo v Ptuj
je darovalo 640 K; g. jurist I. Andres je
društvu izročil 300 K kot delni znesek čistega
dohodka vesnice novomeških akademikov.
Društvu so letos darovali sledeči gospodje
in denarni zavodi: Dr. Ivo Šubelj, c. in kr.
dvorni tajnik ministrstva vnanjih stvari na
Dunaju, 100 K; Dr. Stefan Dolinar,
ravnatelj južne železnice v Gradcu, 100 K;
sl. društvo „Narodni sklad“ v Gorici,
100 K; slavna posojilnica v Mariboru, 50 K;
sl. Kmečka posojilnica na Vrhniki, 50 K;
g. Anton pl. Sušič, c. kr. polkovnik v Celju,
40 K; dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski,
c. kr. dvorni svetnik in finančnem ministrstvu
na Dunaju, 30 K; Anton Globočnik pl. Soro-
dolski, vladni svetnik na Dunaju, 30 K;
Vilj. Polak, inženjer v Trzinu, 25 K; sl. po-
sojilnica v Bovecu, 25 K; po 20 K so daro-
vali; dr. Janko Babnik, c. kr. sekc. svetnik
v justičnem ministrstvu na Dunaju, dr. Aloj-
zij Homan, dvorni in sodni odvetnik pa dr.
Anton Podpečnik, zdravnik, vsi na Dunaju;
Leop. Jonko, posestnik v Bovecu, I. Knez v
Ljubljani, Fr. Kotnik, tovarnar na Vrdu pri
Vrhniki, dr. Fr. Vovšek, c. kr. sodni nad-
svetnik v Mariboru, g. Josipina Hotschevar,
veleposestnik v Krškem, g. Marica Krušič
roj. Puki, soproga revidenta dunajskega ma-
gistrata (drugi obrok ustanovnine) dr. Jakob
Žnavec, c. kr. amanensis v vseučilišni knji-
žnici v Pragi (prvi obrok ustanovnine); dr.
Ivan Oražec, zdravnik v Ljubljani, 15 K; po
10 K so darovali sledeči gospodje na Dunaju:
Mat. Trnovec, c. kr. dvorni svetnik najviš-
jega in kasacijskega sodišča, dr. Gobjmir
Krek, c. kr. sodni pristav, Josip Povšič, c.
kr. dvorni tajnik, oba pri c. kr. najvišjem in
kasacijskem sodišču, Karol Luterschek, c.
kr. voj. upravitelj v p., dr. Josip Jelenc, za-
sebnik, Jakob Škuka, posestnik, Josip Baho-
vec, nadrevident drž. železnice, Fr. Gogala,
c. kr. rač. nadsvetnik, Adolf Ribnikar, prom.
živozdravnik, Adolf Malič, c. kr. pristav v
trg. ministrstvu, Josip Stritar, c. kr. prof. v
p., dr. Zmerlikar, tovarnar v D. Wagramu
pri Dunaju, Josip Bolc na Reki, Janko Češnik
v Ljubljani, Josip Dobida, finančni nadsvet-
nik v Ljubljani, Fr. Hrašovec, c. kr. sodnik
v p. v Gradcu, dr. Silvij Hrašovec, c. kr.
sodni pristav v Krškem, dr. Fr. Jankovič,

dež. poslanec, zdravnik v Kozjem, dr. Fr.
Jurčič, odvetnik v Ptuj, Fr. Kavčič v Stu-
deničah, dr. Otmar Krajec, zdravnik v Ljub-
ljani, Anton Mladič, c. kr. pristav v Ljub-
ljani, Martin Ogorevc, trgovec v Konjicah,
F. Paušlar v Kranju, Josip Perhavec, hišni
posestnik in uradnik v p. v Ljubljani, Maks
Pleteršnik, c. kr. profesor v Ljubljani, Ma-
rija Pahernik, veleposestnica v Vuhredu, dr.
Fr. Poček, odvetnik v Ljubljani, Ant. Peterlin,
c. kr. prof. v Kranju, Josip Rohman, c.
kr. notar v Cerklji, dr. Fr. Rosina, odvet.
v Mariboru, Josip Rotner, c. kr. sodni svet-
nik, Vransko, dr. I. Rudolf, odvet. v Konji-
cah, dr. Jos. Sernec, odvet. v Celju, Ferd.
Seidl, c. kr. prof. v Gorici, dr. Karol Schmi-
dinger, c. kr. notar v Ljubljani, dr. Valentin
Stemphar, odvet. v Kranju, Luka Svetec,
c. kr. notar v Litiji, dr. M. Schmirmann, zdrav.
v Rajhenburgu, Anton Travn, trgovec v Je-
senicah, dr. Henrik Tuma, odvet. v Gorici,
Lovrenc Ulčar, c. kr. sodni nadsvetnik v p.
v Ljubljani, Alojzij Vodnik, kamnoseški moj.
v Ljubljani, Jos. Žužek, c. kr. inženjer v
Spljtu.

Za toliko blagodušnih darov se odbor
podpornega društva najtopleje zahvaljuje,
želajoč, da bi našli navedeni mnogo posre-
malcev. Darove sprejema g. dr. Klement
Seshun, sodni odvetnik na Dunaju 1.
Singerstrasse št. 7.

Na Dunaju, 28. sušca 1907.
Dr. Fr. Vidic t. č. tajnik
Jak. Puki t. č. predsednik

Zahvala.

Vsi strojniki pri centrali južne že-
leznice v Ljubljani izrekajo presrečno za-
hvalo blagorodnemu gospodu Evgenu Gut-
tmannu, postajnemu nadinspektorju, ki je posre-
doval pri ravnanju, ki nam je dovolilo po
100 kron rednega letnega priboljška.

V Ljubljani, 29. marca 1907. 1088

Zahvala.

Glavno ravnateljstvo Južne
železnice je tukajšnjim akordantom
za leto 1906 nakazalo 13.000 kron
novoletnega darila in počenši z duem
1. sušca t. l. so se vsem delavcem in
delavkam mezde povišale. Za to se do-
tisti omenjeni višji oblasti tem potom
ponižno zahvaljujejo.

Posebej pa se delavci še zahva-
ljujejo njihovem načelniku, velerodnemu
g. višjemu nadzorniku E. Guttmannu
ker le njegova vedno očetovska skrb
za blagostanje svojih podložnih in ne-
gova priprošnja nas je dovela do tega
gmotnega uspeha; kar pa nam je iz-
prosil od zgoraj, spopolnil je preblago-
dušno še s tem, da je prikrajšal delavce
ure za eno na dan.

Kličemo mu: Bog mu povrni in
ga nam obrani mnega leta!

Ljubljana, 28. marca 1907.

Vekoslav Zehrer, vodja oddelka.
Anton Koleša, vodja oddelka.
Franc Mautz, višji vodja oddelka,
v imeu vseh delavcev.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 28. marca: Josip Arhar, sprevidnikov
sin, 22 dni Jenkove ulice 16. Bronhitis capill.
— Terezija Sajovic, delavka, 64 let, Sv. Petra
cesta 68. Anemije. — Ivan Zankar, železn.
uradnik v p., 69 let, Sv. Petra cesta 22. Myo-
carditis.

Mila Gregorič

danes ob 9. uri dopoldne po daljšem
bolehanju, previdena s tolažili svete
vere, v starosti 22 let, preminula.

Pogreb drage rajnice se vrši
na velikonočni ponedeljek ob 4. uri
popoldne iz hiše žalosti v Krškem
na farno pokopališče.

Prosimo tihega sožalja.

V Krškem, 30. marca 1907.

Fran in Franja Gregorič
1011 starši

Avgusta Blahna roj. Linhart

soproga gozdnega oskrbnika

danes ob 5. zjutraj po kratki bolezn,
previdena s svetimi zakramenti za-
umirajoče, v 70. letu starosti, mirno v
Gospodu zaspa.

Pogreb drage rajnice bo v soboto,
dne 31. marca t. l. ob 8. popoldne iz
gradu v Ribnici na ondoto pokopališče.
Ljubljeno pokopnice pripravljajo
moltve.

V Ribnici, dne 29. marca 1907.

Franc Blahna, soprog; Mici Blahna,
Karlina Nosan, Ana Murgel,
Frane Blahna, Milka pl. Lehman,
otroci; Ivan Nosan, c. ar. sod. svet.,
Kamil Murgel, c. kr. davkar, sota;
Berta Blahna, sestra; Milica,
Melanija Nosan, Fran, Anica Murgel,
Andreja, Emica, Friso pl. Lehman
vnuki in vnukinje. 1090

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutja
povodom bolezn in smrti našega dra-
gega očeta, oziroma soproga,

dr. Otmarja Weselko
okrajnega zdravnika

kakor tudi za spremstvo pri pogrebu
izrekamo najsrčnejšo zahvalo vsem
prijeteljcem in znancem. Posebno se
pa zahvaljujemo blagorodnim gospodom
dr. Defranceschiju, dr. Vavpoticu, dr.
Hubadu, dr. Kočevanju in dr. Repču,
ki so mi s svojo pomočjo ob strani
stali ob bolezn. Dalje se zahvaljujemo
zastopnikom organizacije zdravnikov
na Kranjskem, g. ognjegascem, g. že-
lezničarjem za častno sprejeto, pevsem
za zapeto žalostinke in darovalcem
venec.

Trebnje dne 29. marca 1907.

1098

Zalnujoči ostali.

Pri otrocih boleznih

potrebujemo se čisto kisline preganjajoča
sredstva in zatorej opozarjajo zdravniki
zaradi milega vplivanja svojega na

GISSHÜBLER
katero radi zapisujejo pri želodčni ki-
slini, škrofolnih, krvic, otekanih žlez
i t. d., ravno tako pri katarih v sapniku
in oslovskem kašlju. (Dvornega svetnika
Löschner-ja monografija o Giesshüb-
Slatini.) 54-1

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastner-ju
in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih
specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
LETNIK XXVII (1907).

Izba po 4 pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h. pol leta 4 K 60 h. četrti
leta 3 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

Večji mlin išče prav izur, enega

zastopnika

== za Ljubljano. ==

Ponudbe je pošiljati na upravništvo
„Slov. Nar.“ pod „priden“. 1 96

Milica

intelligenten mož

pevec, tenorist, poraben tudi za bariton,
išče stalno službo.

Vzame pa tudi

gostilno

v najem ali na račun.

Več pove upravništvo „Slov.
Naroda“ pod „Pevce“. 1010

Hiša naprodaj!

Iz proste roke se prodaja prtilična
hiša. V prtiličju sta dve lepi sobi,
prostorna shramba, kuhinja, veža in
klet; zraven je tudi nekoliko vrta.
Hiša je še nedolgo novo zgrajena ter
v prav dobrem stanju. Pripravna je
za kakega upokojenca in stoji blizu
farne cerkve v Mengšu. Pogoji ugodni!

Natančneje se izve pri lastniku
Valentinu Gregorcu v Mengšu. 1099-1

Redka priložnost! Za penzioniste in letoviščarje.

Posestvo

v bližini mesta in žel. postaje na Sp.
Stajerskem, obsegajoče 15 oravov sado-
nosnikov, njiv, vinograde, gozda in
travnika ter dveh hiš se prodaja. Hiši
sta zidani, z opeko kriti ter v dobrem
stanju. Dobra pitna in velika tekoča voda
za kopalnice in ribarstvo. Posestvo leži
vse skupaj in blizu glavne ceste. —
Kupci naj se zglase na naslov Ivan
Kučar, Jurevec, p. št. Vid pri
Ptuj. 1100-1

Osebn kredit za uradnike,

častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in
posojilni konsorcij uradniškega društva dajo
po najugodnejših pogojih tudi na vračila na
dolge obroke osebna posojila. Agent so
izključeni. Naslove konzorcijev naznanja
brezplačno centralno vodstvo
uradniškega društva na Dunaju,
Wipplingerstrasse 25. 31-24

Mlad

trgovski pomočnik

železniske in specerijske stroke popol-
noma več, želi tekem 6 tednov službe
premeniti. 034-3

Cenjeni dopisi pod „Zvest 330“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“.

Prodaja se enoadstropna, skoro nova.

hiša

v Ljubljani, z izrednimi ugodnostmi.
Naslov v upravništvu „Slov. Naroda“.
1070-1

Gostilna

se odda takoj v najem ali na račun
na Stajerskem. Več se izve v gostilni
„pri Lozarju“ Rožne ulice, Ljub-
ljana. 1087

Käthe voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do-
sego čarobnih prsi. Käthe
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajamčeno neškod-
ljivo. Steklenice po 3, 5
in 8 kron poštne proste.
Diskretno pošilja po po-
vzetju

Käthe Menzel na Dunaju XVIII
Schulgasse 3, I. nadst. 11. 583 7

Lattermanov drevored.

Od velikonočnega ponedeljka na-
prej le še malo časa.

Najprej miranejšje

medvedje, pasje in opičje

gledališče

s čudovitim sporedom.

Vredn. st. 0 1/5. in 1/2. uri.

V nedeljah in praznikih od treh naprej do
devetih zvečer vsako uro predstave.

Najboljšega obiska prosi

1097-1 Hermann Prechl.

58 milijonov

potnikov

se je poslužilo doslej

legitimacijskih kart

zveze društev „Creditreform“ zaradi

brezplačnih

poizvedb pri 805 poslovalnicah tuxemstva in
inomezstva. 818-1

Zahtevajte prospekt št. 19 od društva „Credit-
reform“ v Gradcu, Haydngasse 10.

Hotel „Južni kolodvor“ (Seldel).

1094

V ponedeljek, dne 1. aprila

velik

koncert

Ljublj. društvene godbe.

Zatetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Točilo se bo kot posebna speci-
aliteta: bavarsko pivo.

Iz drevesnice

Josipa Lenarčiča na Vrhniki

je dobiti za letošnjo spomladno saditev:

Visokodebelnate jablane in hruške
po K 0.80 do 1 K komad

Prtilikavce najboljših in najokusnejših
vrst jabolk in hrušek v piramidah
in palmetah vzgojene K 1.50 do K 6.

Srednjevisokodebelnate ringlete 1 K.

Raznovratne lepotične drevje in
grmičevje. 1091

Zavoje se zaračuna po lastni ceni.

Blagajničarka

katera je tudi izveščana kot prodajalka, slovenskega in nemškega jezika zmožna, sprejme se pri trdnici Slavinec & Šeleker v Šmarinem pri Ljubljani. 1086

Mlad trg. pomočnik

vešč manufakturne in mešane stroke, želi premeniti službo do 1. aprila.

Ponudbe se prosijo pod „Fortuna“, poste restante Lož pri Raketu. 1064-2

Originalni Bösendorferjev klavir

in dobro ohranjeno damsko kolo se prodaja zaradi selitve. — Kje, se izve v upr. „Slov. Naroda“. 1082-1

prodajalka

manufakturne stroke, vajena tudi špe- cerijske stroke, želi premeniti službo. Kdo — pove upravništvu „Slov. Naroda“. 909-3

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob in pritliklin se odda takoj ali za termin maj. Več se poizve v Komenskega ulicah št. 26, Ljubljana. 1065-1

3K stane kavčukova ročna štampilja z imenom, značajem, naslovom do 6 cm dolgoti, neomejene trdnosti s skrinjico in trajno barvno blazinico. Zastoj cenovnik o štampiljah, domačih tiskarnah, numeriranih strojih, šablonah 718 5 itd. Tvorica za pečate J. Lewinson, Dunaj 122, Adlerg. 12. Fil Odessa. Zastopniki se iščejo.

Otročji sportni vožiček

dobro obranjen, se kupi v Židovskih ulicah št. 8, II. nadstr. 1089

Rheumatizem.

Onim, ki bolehalo na revmatizmu in protinu, naznanim drage volje brezplačno v pismu, kako sem ozdravel v kratkem času od svoje mučne trdovratne boleznii popolnoma. KAREL BADER, Monakovo, Kurfürstenstrasse 40a. 4466 9

Vabilo

XII. redni občni zbor Posojilnice za II. bistriški okraj registr. zadruga z neom. zavezo v Trnovem kateri se bo vršil

dne 7. aprila 1907 ob 3. uri pop. v uradnici v Trnovem. Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
 2. Poročilo in nasveti nadz. stva.
 3. Odobritev letnega računa za 1. 1906.
 4. Volitev načelstva in nadzorstva.
 5. Slučajnosti.
- Ako bi ta občni zbor sklepčen ne bil, vršil se bode 1 uro pozneje drugi občni zbor, kateri bo sklepal brez-pogojno. 1093

Načelstvo.

Stavbni svet

od 7—10 kron za štirjaški sečenj blizu južnega kolodvora in nove kemične tovarne, pripravno za vsako obrt se prodaja. 1085-2

Pojasnila daje Andrej Tržkan, Cegnarjeve ulice št. 4.

novi hiši

ki se dobro obrestujeta, prodasta prav po ugodnih pogojih iz proste roke. Dve tretjini kupnine lahko ostane vknjižene. 641-6

Pojasnila se dajejo v gostilni „Pri Buri“ v Spodnji Šiški št. 205.

Salame fine ograde gl. 195; iz gujati zelo priljubljene gl. 130; dunajske 88 kr.; bolj fine gl. 115 na kilo. **Gnjat** à la Praga 1 gl.; brez kosti gl. 120; pleče brez kosti 95 kr.; suho meso 86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za kilo. — Fine kranjske klobase, vel. ena 20 kr. **Siilovka** brinjevec, gl. 120 liter pošilja s poštnim povzetjem od 5 kil naprej. 766-8

Sveži špeh à 80 kr., mast à 86 kr., glava à 40 kr., prašiči iztrebljeni po tržni ceni. **Janko Ev. Sirc** v Kranju.

pekarna.

Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“.

Za takojšnji nastop išče kleparskega pomočnika, ključavničarskega pomočnika in 1061

dva vajenca

Manufaktura za domače orodje v Višnji gori na Dolenjskem.

Meblovani sobi!

Dve skupni skoraj nanovo opremjeni sobi s porabo klavirja se oddasta v bližini frančiškanske cerkve.

Dalje se išče kaka majhna že vpeljana

trgovina.

Ponudbe pod „A. D.“ na upravn. „Slov. Naroda“. 999-6

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3 pod „Narodno kavarno“.

Od 31. marca do 6. aprila 1907.

PARIZ.

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb **G. FLUX**

Gospodske ulice št. 6 1063

prilporeča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste

za ljubljano in drugod, zlasti kuharice, hišne, bone, gostilniško in trgovsko osebe itd. itd.

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Lepo stanovanje

s tremi sobami, sobo za služkinjo, kuhinjo in s pripadki, se odda radi preselitve takoj ali s 1. majem t. l. Istotam se prodaja tudi nekaj pohištva. 1047-3

Plohe!

hrastove, debele 8 cm, dolge 260 m do 3 m, široke od 16 cm naprej, kupuje po najugodnejših cenah proti takojšnjemu plačilu

parožaga DEGHENGI

Ljubljana. 984-4

Lepa prilžnost!

Napredaj je v lepem prometnem kraju na Gorenjskem

kmetska gostilna

z vsemi koncesijami, zvezana s trgovino mešanega blaga.

Ceno in druge podrobnosti pove lastnik, naslov pa upravništvu „Slov. Naroda“. 1063-2

Žitna ženitev!

Čimprej po Veliki noči bi se rad oženil vdovec, 42 let star, čvrste postave, izobražen, 3 dobro idočo gostilniško obrtjo in drugimi dobrimi dohodki, posestvom itd., 3 izobraženo, dobroščno gospodično ali vdovo brez otrok, ki ima veselje do obrti in ljubezni do ljubkih otrok. 1075-1

Ponudbe do 10. aprila, če mogoče s fotografijo, pod „Žitna ženitev“ na upravništvu „Slov. Narod.“ Tajnost strogo zadržana.

Zdravilišče in vodno lečišče

Prospekte pošilja zastoj dr. Rud. Wackereiter zdravniški rojja in skupnik k. palača.

kopališče Kamnik na Kranjskem.

Veletržci z vinom imajo lepo priliko kupiti okoli 1060-1

1000 hektolitrov vina

po zelo poveljni ceni. — Natančnejša obvestila daje uprava vlastelinstva Golubovec, pošta Stubica, Hrvaško.

Zajtrkovalnica.

Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem otvoril

v Ljubljani, na Mestnem trgu 17,

v hiši gospoda H. Kende

vinotoč in pivotoč

spojen z delikatesno jedilnico.

Točil bom samo priznana pristna vina iz najbolj slovečih vinskih gor: rdeče 72 v), rumeno (80 v), najfinjši evisek (96 v), rizling (96 v), črni teran (101 v), v. rmut (2 K) in razna deservna vina ter posebno priznana in najbolj priljubljeno Reininghausovo marčeno pivo v sodih in steklenicah. Na željo pošiljam pivo tudi na dom.

Zagotavljam točno in solidno postrežbo ob primernih cenah ter se priporočam z odličnim spoštovanjem

Franc Remic,

gostilničar.

1081-1

Posojila! Predujmi! Krediti!

Veliki in majhni zneski po najugodnejših pogojih! Dolgotraja vračila, smerne obresti, nič stroškov naprej, hitra rešitev. Posebno ugodno za vse uradnike, častnike, stanovske osebe itd. Najvišji zneski na dodično, ušitke, logato, depozite! Natančna vprašanja pod „Sekretar“ oddajite anončna ekspedicijska M. Dakeš Nachf. na Dussau 1/1. 735-5

Učenca

z potrebno šolsko izobrazbo, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani.

Kje pove upravništvu „Slovenskega Naroda“. 955-2

hišnik

ki zna tudi nekoliko vrtnarstva. Vpraša naj se pri Antonu Zupanu, gostilničarju na Starem trgu št. 18. 1043-2

Samostojno administracijo

hiš odnosno posestev v Ljubljani se prevzame v oskrbo proti prepustitvi prostega stanovanja.

Prijazne ponudbe pod „uradnik“ Lukovica pri Domžalah, poste restante, do 5. aprila. 1026-2

Zasebni uradnik

izurjen v odvetniškem in notarskem konceptu, z mnogoletno prakso sprejme primerno službo

v odvetniški ali notarski pisarni ali pa v trgovskem podjetju, denarnem zavodu i. t. d. 1057-2

Ponudbe upravništvu „Slov. Naroda“ pod „Zasebni uradnik“.

Postaja c. kr. drž. železnice, 1 1/2 ure od Ljubljane. Vse vodno zdravljenje (sistem Priessnitzov in Knappov, solne kopeli, oglikovokisne in električne kopeli, zdravljenje s suhim vročim zrakom, masaža, zdravilna gimnastika in elektroterapija. Zmerne cene.

Odprto od 15. maja do 15. oktobra. 1092-1

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

7. aprila 1907

Dr. IVO ŠORLI
„Pot za razpotjem“
je najzanimivejši slovenski roman sedanosti.
Cena vezani knjigi 3 krone.
Založila: 985-7
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.
Knjiga se dobi tudi v vsaki večji bukvarni.

Orožn. stražmojster

v pokoju, Simon Boncelj iz Lesce

išče 761-8

primerno službo.

Sivilje in učenke

se takoj sprejmejo pri 1056-2

T. Pogačnik

Pred školijo št. 21, II. nadstr.

Za takojšen nastop se iščeta

2 brusača

za brušenje žag. 1027-3

Ponudbe na: Zadik S. Finzi v Sarajevu.

Več mladih deklet

ne pod 17 let starih, se za lahka dela takoj sprejme. Prednost imajo one, ki so že službovale v kaki trgovini.

Hitzl & Kozina, Breg 20. 1005-3

Prilpavna, svetla

soba

za pisarno v pritličju ali v I. nadstropju se išče takoj ali s 1. majem na Dunajski cesti ali blizu pošte.

Ponudbe pod „Pisarna“ na upravn. „Slov. Naroda“. 1044-2

Proda se

posestvo

radi bolezni pod jako ugodnimi pogoji, tik tržaške državne ceste, 10 minut od Ljubljane oddaljeno, kjer se nahaja že nad 50 let obstoječa gostilna z velikim senčnatim vrtom in vrtom za sočivje. Zraven je velika vinska klet, pripravna za vsako kupčijo, posebno pa za vinskega trgovca. 1069-2

Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“.

Staro železo

baker, svinec in mednino kupuje po najvišjih cenah

Fr. Štupica

v Ljubljani, 1084-1

Marije Terezije cesta št. 1 in Valvasorjev trg št. 6.

Hotel „UNION“ 1. aprila, na velikonočni ponedeljek se bo prvičrat točilo svetovnoznano pivo **monakovske dvorne pivovarne.** (Münchner Hofbräu.) 1074

Nova pravoslavna knjiga

v slovenskem jeziku: 1086-1

Civilnopravdni red in sodni pravilnik

z dne 1. avgusta 1895, z uvodnima zakonoma, z drugimi zakoni, ukazi in razpisi civilnopravnega obsega ter odločbami najvišjega sodišča, z dodatki itd. — Obseg XII + 909 str., cena vez. 8 K, po pošti 55 h več.

Knjiga se naroča pri dr. Ed. Volčiču ali pri knjigotrdcih.

Razglas.

Minuendo dražba za popravo občinske ceste, katera se pri Klobučarju v Bitinjah odcepi od državne ceste in pelje do vasi Kilovčah, se bode vršila

dne 14. aprila t. l.

ob 2. uri popoldne v Kilovčah.

Delo je cenjeno na 6000 kron.

Načrti in drugo se nabaja pri županstvu v Kilovčah do dneva licitacije v pregled.

Ponudbe, opremljene s 5%, vadijem, se bodo morale v slučaju oddaje dela na 10%, varščine dopolniti. 1088

Stavbni odbor v Kilovčah,

dne 27. marca 1907.

Mihael Gustinčič, predsednik.

Slabokrvnim Slabotnim Nervoznim

Odrastlim in otrokom je dr. Hofmaierjev „Phorxal“

odlično slast zbujajoče in živce krepče

živilo in krepilo.

Priloga ga znameniti zdravnik.

Cena: tekoč: K 3 50, 5— in 8—, pastilje: 100 kosov K 1 50; 400 kosov K 4—, prašek: 25 gr K 1 20, 100 gr K 3 50. Otroške pastilje s čokolado 100 kosov po pol grama K 1 70. Zaloge pri Jos. Mayerju, G. Piccoliju lekarnarjih v Ljubljani. Dobiva se po vseh lekarnah.

„GRAND HOTEL“ v DUTOVLJAH

v bližini železniške postaje Dutovlje-Skopo, oddaljen od Trsta 50 min. z bohinj. železnico.

Edini hotel, zgrajen na novo, obdan s cvetličnimi vrtni, gozdiči in kolibami. 1082-1

Krasno drsališče, elegantno igrališče. — Lawn-Tennis, kegljišče in kroglišče. — Kopeli, velika dvorana in sobe moderno opremljene, napeljava vode, acetilenska luč.

Kuhinja italijanska in nemška. Pizensko pivo prve vrste; tu- in inozemska vina, posebni kraški terani, KAVARNA in moderni biljard. Omnibus in kočije za vsak prihod in odhod vlaka. Dajo se v najem eleg. kočije.

Lastnik: Ivan Gustinčič.

NB. Izvršuje se tudi naročila za posebne večerje in kosila za družina, klube, družine itd. z največjo točnostjo in po jako nizkih cenah. Zadolžuje naznaniti 24 ur naprej.

Samo teden dni od 25. do 30. marca

prodajam velik oddelek

moških oblek 1015-6

po 7 fl., ki so preje stale po 20 fl.,
deške obleke

po 3 fl., ki so preje stale po 8 fl.,
otroške obleke

po 1 50 fl., ki so preje stale po 3 fl.

Največja izbira moške in damske konfekcije.

O. Bernatovič, Angleško skladišče oblek v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5.

Slama v balah

se po nizki ceni prodaja.

Martinova cesta 10. 1047 16

Prirodna vina

zajamčeno pristna 936-2

bela in svetlo rdeča po 36 K, rizing po 48 K, pristna 50%, slivovka in tropinovec po 112 kron za 100 litrov prodaja L. Kravagna v Ptuju.

Avtom. pasti na veliko.

Za podgane fl. 2—, za miši fl. 1 20! Ujame se jih brez nadzorstva v eni noči do 40, duha ne ostane, nastavlja se samo „Kellipac“, past za čurke, ki jih ujame v eni noči na tisoče. Stane fl. 1 20. Povsod najboljši uspeh. Razpošilja po povzetju J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4/30. Premnogo zahval in priznanj 3120-19

Nov vegetabilski crème za prsi.

Najnovejša iznajdba iz prirodnih pridelkov. Razvitek in obnovitev prsi. Razkošen stas. Rabi se samo zunanjo. Zdravniško preizkušeno. Lonček z navodilom stane K 3— in K 5—, poština 70 h. Prodaja in razpošilja gospa Käthe Menzel na Dunaju, XVIII, Schulgasse 3, I. nadst. 11. Znamke vseh izdelka se sprejemajo. 622-6

Pozor!

Pozor!

Restavracija „NARODNI DOM“ v Ljubljani.

Toči se:

Salvatorsko črno pivo iz delniške pivovarne Žalec-Laški trg, . . . vrček 24 vin., čaša 16 vin. Plzenjsko pivo . . . „ 26 „ „ 18 „

Dolenjski cviček in beli završčan iz Zajčeve kleti. Sprejemajo se naročniki na kosilo in večerjo. Izvrstna meščanska kuhinja. Cene zmerne.

Za mnogobrojen obisk se priroča

1076 2

Emil Xeržičnik, restavrater.

Pozor! Na željo se pošlje Salvatorsko pivo v steklenicah na dom.

R. Kirbisch, slaščičarna v Ljubljani

na Kongresnem trgu št. 8

priloga

za Veliko noč bogato izbrano zalogo

pirhov, velikonočnih zajcev, atrap in različnih bonbonjer, dalje vsak dan sveže pince, tituli, orehove, mandjeve in rozinove potice, prežce, šartelj, torte, najfinejše pecivo in bonbone.

Zunanja naročila točno. 998-4

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7 10 zjutraj Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc, Budejovice, Praga.

7 17 zjutraj Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

11 30 popoldne Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.

1 05 popoldne Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

4 00 popoldne Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Štajer, Linc, Budejovice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.

7 08 zvečer Osební vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.

7 35 zvečer Osební vlak v smeri: Trbiž, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

7 09 zjutraj Osební vlak iz Trbiža.

8 44 zjutraj Osební vlak iz Novega mesta, Kočevja.

11 15 popoldne Osební vlak iz Gorice c. kr. dr. žel., Trbiža, Celovca, Linca, Prage, Dunaja zahodni kolodvor.

3 32 popoldne Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.

4 30 popoldne Osební vlak iz Seletala, Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka, Trbiža, Gorice c. kr. dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel.

8 35 zvečer Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.

8 45 zvečer Osební vlak iz Prage, Linca, Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža, Trsta c. kr. dr. žel., Gorice c. kr. dr. žel.

11 34 ponoči Osební vlak iz Pontablja, Trbiža, Trsta c. kr. d. žel., Gorice c. kr. d. žel.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7 28 zjutraj Mešani vlak v Kamnik.

2 05 popoldne Mešani vlak v Kamnik.

7 10 zvečer Mešani vlak v Kamnik.

10 45 ponoči Mešani vlak v Kamnik. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6 49 zjutraj Mešani vlak iz Kamnika.

10 59 popoldne Mešani vlak iz Kamnika.

6 10 zvečer Mešani vlak iz Kamnika.

9 55 ponoči Mešani vlak iz Kamnika. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Nikdar se ustaviti

— to je moje stalno stremljenje. Zaradi posebnih prednosti pri izdelovanju perila morem naročila za damsko in moško, otroško in posteljno perilo v prav kratkem času izvrševati vrlo dobro in ceno. Cenjene dame naj se o lepi izvedbi in nizki ceni perila prepričajo samo z enim poizkusom in gotovo ostanajo naročnice še naprej. Kjer pa izdelujejo perilo doma, tam priporočam svoje dobro platno, bombažasto blago, švicarske vezanine, namizne prte, serviete, kavne garniture, brisače, žepne robce itd. Nogavice moške in ženske po prav nizkih cenah, bluze, modrci, ovratnice se razprodajo prav ceno.

Z odličnim spoštovanjem

1080-1

ANTON ŠARC

specialna trgovina za belo blago in nevestinske opreme

na Sv. Petra cesti št. 8.

Šivalnica na Sv. Petra nasipu št. 7.

Čistilnica za perilo

v Kolodvorskih ulicah št. 8.

Velika zaloga najmodernejših klobukov, ovratnikov, vseh vrst čepic, rokavic, kravat, manšet, moških srajc, naramnikov itd.

G. Čadež

v Ljubljani, Mestni trg, poleg Uršulove trgovine.

Najboljši čevlji so svetovnoznani mnihovgraški

Tvernica jamči za vsak par. * Kdor enkrat poizkusi, ostane zvest odjemalec. * Popravljanja točno in ceno.

Zaloga c. kr. mnihovgraške tvornice za čevlje. **HENRIK KENDA v Ljubljani.** Zaloga c. kr. mnihovgraške tvornice za čevlje.

Novost! Cigaretni papir in cigaretne stročnice

nedosežno izvrstne kakovosti.

Vprašanja naj se naslavljaajo na vodstvo družbe „sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

1009 21

Razglas.

Stavbni odbor za zgradbo „Narodne šole“ v St. Jakobu v Rožu na Koroškem vabi p. n. obrtnike, naj se blagovolijo udeležiti ofertne obravnave v zadevi zgradbe imenovane šole. Ponudbe za celotno delo ali pa za posamezna dela naj se podpisaneemu vpošljejo

najpozneje do 10. aprila 1907.

Naerti, proračuni in stavbni pogoji so od 27. t. m. do zgoraj označenega dne (tj. od 30. in 31. marca) vsak dan popoldne na vpogled v župnijski ali pa v občinski pisarni v St. Jakobu v Rožu.

Posamezna dela z materialom vred so proračunjena:

1. zidarska dela na	K 56.886—
2. tesarska dela na	11.778 45
3. kleparska dela na	1.233 60
4. mizarska, ključavničarska in steklarska dela	20.928 30
5. lončarska dela na	2.276—

Skupaj K 93.102.35

Stavbni odbor si pridržuje pravico, tako skupno delo kakor tudi posamezna dela oddati po svoji prosti volji, brez ozira na vposlanih ponudbah visočino.

St. Jakob v Rožu, dne 20. marca 1907.

1002—3

Za stavbni odbor:

Matej Razun l. r. župnik.

Popolna oprema za neverojenke otroške perile v zalogi za vsako starost priporočana trgovina s perilom **C. J. HAMANN LJUBLJANA.** Perile lastnega izdelka. 1876 ustanovljena 1876.

Hotel „Union“.

1. aprila, na velikonočni ponedeljek velik vojaški koncert

polnoštevne vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27, kralj Belgijcev pod osebnim vodstvom g. kapelnika Christopha.

1073

Začetek ob 8. zvečer.

Ustopnina 30 kr.

Slaščičarna, kavarna in pekarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

Slav. občinstvu priporočam ob priliki

velikonočnih praznikov

svojo veliko zalogo različnih cukrenih, kakor tudi galanterijskih prihodov. V zalogi imam v veliki izbiri domača in inozemska vino v steklenicah, najfinije likerje, pravi maraskin iz Zadra, benediktinec, ališ in drugo.

Vsaki dan sveži

šarklji, pince in titole.

Sveže blago!

Po naročilu izgotavljam tudi

raznoverstne potice

mandeljnov, rozinove, medene, orehove itd.

V kavarni

se dobi bela in črna kava, čaj, fini likerji itd. itd.

Točna postrežba!

Filijalki:

Na Mestnem trgu št. 6.

Sv. Petra cesta št. 26.

981—4

Največja eksportna trgovina.

Kdor

želi imeti dobro in točno delo

uro

naj kupi znamko 154 10

Union ali Klassig.

stotako imam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, dragocenih kamnov, kina srebra itd.

Prodajam le I. vrste blago.

Manjvrednega blaga ne razpečavam.

Fr. Čuden v Ljubljani

Prešernove ulice.

Nasproti frančiškanskega samostana.

Največja eksportna trgovina.

Samo pristna

goriška

in različna vina

se točijo najceneje

v 208—13

Goriškem vinotoču

Ljubljana

Stari trg 13.

Zaloge skoro v vs. h lekarnicah!

Herbannyjev podfosforokisli

apneno železnati sirup.

Že 37 let zdravniško preizkušen in priporočan prsni sirup. Razkroja slez, blaži kašelj, pospešuje tek. Povzdiguje slast in reditev trupla in je izboren za tvoritev krvi in kosti.

Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

Edino izdelovališče in glav. razpečevališče:

Dr. Hellmanna lekarnica „zur Barmherzigkeit“

Zaloge pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

Pristen samo s spodnjo varstveno znamko.

Pred ponaredbami se svari.

Herbannyjev

Sarsaparilla sirup.

Že 32 let uveden in vrlo preizkušen. Izborno, lahko delujoče odvajilo. Odstranja zaprtje telesa in tega posledice. Pospešuje menjavanje snovi in tvori kri. Priporočljivo zlasti za pomladne in jesenske zdravljenje.

Steklenica 1 K 70 h, po pošti 40 h več za zavoj.

814—4

na Dunaju, VII 1 Kaiserstr. 73—75.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana

opekarna in tovarna pečl, ponudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

„Sistem MARZOLA“

(Strangfalzziegel)

„Sistem MARZOLA“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črne impregnirani.

Najlinojši, najcenejši in najpriprostejši strešno kritje.

Vsaki strešnik se zamore na lano pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorec in prospekt pošljemo na željo brezplačno.

Takojnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmemo se zastopniki.

Sprejmemo se zastopniki.

LJUBLJANA
Prešernove ulice 9.

GRIČAR & MEJAČ

LJUBLJANA
Prešernove ulice 9.

vljudno naznanjata, da je zaloga za spomladansko sezono tako v oblekah za gospode in dečke kakor v konfekciji za dame popolna in se priporočata za prav obilen poset, zagotavljajoč točno in solidno postrežbo.

918-6

Književna novost!

1090

Rado Murnik: Znanci.

Ta nova knjiga našega priljubljenega humorista obsega 16 povesti in orisov, deloma resne, deloma humoristične vsebine in stane broš. K 2.—, elegantno v platno vezano K 3.—, po pošti 20 vin. več.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

Svoji k svojim!

Kdor rabi

Svoji k svojim!

traverze in železniške šine

za oboke, strešno lepenko, blitje za stropce, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pampice in cevi za vodo, vilo in gnojnico

naj se obrne na trgovino z železnico

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1
zraven Figaberta

Valvazorjev trg št. 6
nasproti Križanskim cerkvam

Edino tam se dobi vedno svež portland in roman cement iz slovenskih tovarn dovške in trboveljske. Mreže in žica za ograje, travniške brane, razni plugi, štedilniki, tehtnice, čistilnice za žito, oprava za mlekarne ter vse poljedelsko orodje v veliki izbiri.

Glavno in edino zastopstvo

za celo Kranjsko na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvim darilom odlikovanih

1085-1

slamoreznice, mlatilnice in gepeljnov.

Amerikanski stroji za kosnjo vedno v zalogi.

Ne berite

samo, ampak poizkusiti morate staro preizkušeno zdravilo

lilijskomlečnato milo Stockenpfe d. Bergmann & Co., Dridano in Dečim na Lubi

prej Bergmannovo lilijskomlečnato milo (znamka 2 škrata), da dobite belo polt brez peg in nežno kožo na obrazu. 2349-40

Po 80 vin. ga prodajajo v Ljubljani lekarnar J. MAYR, drog. A. KANC: VIKTOR SCHIFFER, parf. OTON FETTICH-FRANKHEIM.

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke

čepice

v najnovjših faconih in v velikih izberah — priporoča

Ivan Soklič

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice

Kaj toče majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil,
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.

Pozor!
Pristna samo v izvornih zavojih z imenom **Kathreiner.**

V prid zdravju naj bi nihče ne pil močno razburjačo zrnate kave nemešane.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se je že izza mnogo let obnesla za najokusnejšo primes, ki je lahko prebavna, redilna in krvotvorna, speši zdravje in obenem dela kavino pijačo milo in prijetno.

Varstvena znamka: Slika župnika Kneippa.

Otroke bi bilo samo še navajati **Kathreinerjeve** kave.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Od leta 1801. last
dežele Štajerske.

Sezona od maja do oktobra.

Priznано zdravilišče

za kronične črveane in želodčne katere, bolezni na jetrih in obistih, debelost, sladkorno bolezen, kamen, mehurno dilatno in protin. Vrecl Rogaške Slatine so na isti stopnji kot oni Karlovih varov in Marijinih lazen.

Petero zdraviliških zdravnikov.

**Carska kopel
Kopel Styria**

povsem moderno opremljeno zdravilišče za zdravljenje z mrzlo vodo, za vse fizikalne zdravljenje z dvorano za zdravilno gimnastiko. s stranskim traktom. Oglikovokisla jeklenaste kopeli, solinske in igličaste kopeli, mahoviti in lango-obkladki.

Plavalisče.

Zdravljenje z mlekom, kefirom in z izprehodi po polju in gozdu.

Na novo otvoreno: hotel in restavracija s strogo dietetsko kuhinjo za bolnike, ki boleha na želodčnih, črevesnih in sladkornih boleznih.

Nov vodovod iz gorskih studencev z od strokovnjakov priznано najboljšo vodo.

Izvrstne restavracije, velelegantna kavarna.

Zdraviliška godba — športne tekme — koncerti — sestanki i. t. d.

Brošure in vsa pojasnila daje zastoj ravnateljstvo zdravilišča

Rogaška Slatina

železnična, poštna in brzojavna postaja Rogaška Slatina.